

«АЗНАКАЙ ШӘҺӘРЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ

АЗНАКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ

КАРАР

№ 28-6

19 май 2006 ел

**АЗНАКАЙ ШӘҺӘРЕНДӘ ТЫШКЫ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ, ЧИСТАЛЫК ҺӘМ
ТӘРТИП САКЛАУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ТУРЫНДА**

(2006 елның 14 июлендәге 44-7 номерлы, 2008 елның 15 маендагы 92-24 номерлы, 2009 елның 01 декабрендәге 147-39 номерлы, 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы,

2011 елның 26 маендагы 33-8 номерлы, 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы,

2013 елның 23 августындагы № 99-30, 22.05.2014 № 123-38

Азнакай шәһәр Советы карарлары редакциясендә)

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәре уставының 48 статьясына таянып, Азнакай шәһәренә төзекләндерү дәрәжәсен саклау һәм яхшырту, чисталыкны һәм санитария торышын саклау максатыннан чыгып, Азнакай шәһәр Советы карар чыгарды:

1. Азнакай шәһәрендә Тышкы төзекләндерү, чисталык һәм тәртип кагыйдәләрен расларга (1 нче кушымта).
2. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре Башкарма комитеты җитәкчесенә йөкләргә.

(Азнакай шәһәр Советының 2014 елның 22 маендагы 123-38 номерлы карары редакциясендә)

Рәис урынбасары:

Х.Х.ХӘБИБУЛЛИН

1.1. Әлеге кагыйдәләр төзекләндерү дәрәжәсен саклау һәм яхшырту, чисталык һәм санитария торышын саклау максатыннан эшлэнгән, шулай ук Азнакай шәһәре һәм Азнакай районы территорияләрен карап тоту мәсьәләләрен хәл итүдә бердәм тәртип урнаштыралар.

1.2. Барлык оешмалар, предприятиеләр һәм учреждениеләр, оештыру-хокукый формаларына һәм милек формаларына бәйсез рәвештә, шулай ук барлык төр төзелмәләренә, биналарны арендаучылар жир белән файдалану хокукы өчен хокукый акт белән билгелэнгән тәртипжә, территорияләрен тәртиптә тотарга тиеш:

- торак, мәдәни-көнкүреш, административ, сәнәгать, сәүдә биналары, вокзал, стадионнар, спорт корылмалары, бакчалар, парклар, скверлар;

- территорияне төзекләндерү элементлары, шул исәптән урамнар, мәйданнар, юллар, ишегаллары, кварталлар;

- коймалар, газ коймалары, реклама һәм реклама жайланмалары, элмә такталар, витриналар, лотоклар, стоянкалар, урам хәрәкәтен жайга салу билгеләре, милиция һәм янгын сагы сигнализациясе чаралары;

- урам яктырту фонарьлары, төрле терәкләр, баганалар, урналар, урам исемнәре, транспорт тукталышлары, йорт номеры билгеләре, мемориаль билгеләр, мемориаль такталар, антенналар, трансформатор жайланмалары;

- юлүткәргечләр, инженер-техник һәм санитар корылмалар, урамнарның, мәйданнарның юл катламнары.

1.3. Бу Кагыйдәләрдә түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

Ташландык транспорт чарасы - милекче тарафыннан алты ай вакытка калдырылган һәм аннан да күбрәк хәлдә (ишекләр, кузов пыяласы, кузовның башка элементлары, кертелмәгән ишекләр булмау, ишекләр һәм т.п. исраф итү мөмкинлеген булмау аркасында), шулай ук билгеләнеш буенча файдалану билгеләре булган (спущенные көпчәкләре, тәгәрмәчләре яки башка конструктив детальләр булмау һәм башкалар) һәм гомуми файдалану урыннарында (йорт яны территорияләрендә), транспорт чараларын (транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгелэнгән урыннардан тыш) саклау өчен билгеләнмәгән яисә транспорт чараларын (парковкалар, парковка урыннары, түләүле автостоянкалар, гаражлардан яки башка биналардан, техниканы саклау өчен билгелэнгән биналардан тыш) урнаштыру өчен махсус билгелэнгән урыннарда озак вакыт (алты ай һәм аннан да күбрәк) булган яисә транспорт чараларын, жәяүлеләр үтүгә, территорияне жыештыруга, ашыгыч хезмәт автомашиналары, башка махсус транспорт чаралары, подъездларга чүп жыю машиналарыннан тыш керү өчен билгелэнгән урыннарда, Азнакай шәһәренәң тышкы төзекләндерү кагыйдәләре таләпләрен бозып урнаштырылган чүп

контейнерлары һәм (яки) тәртип саклау. Ташланган транспорт чарасы автомобильләрнең йөрүенә, жәяүлеләр үтүгә, территорияне жыештыруга, ашыгыч хезмәтләр автомашиналарын, башка махсус транспортны, подъездларга чүп жыю машиналарын, чүп контейнерларын йөртүгә, шулай ук потенциал террористик куркынычны бетерү максатларында билгеләнгән тәртиптә эвакуацияләнергә тиеш.

Транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннар - закон нигезендә оештырылган автомобиль стоянкалары, гаражлар, ремонт остаханәләре һәм башка биналар, техника саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән биналар; Россия Федерациясе Министрлар Советы-Россия Федерациясе Хөкүмәтененң "Юл хәрәкәте кагыйдәләре турында" 1993 елның 23 октябрендәге 1090 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе Юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковкалар (парковка урыннары).

Йорт яны территориясе-яшелләндерү элементлары, керү юлларына жәяүлеләр юлы, йорт подъездлары, әлеге йортта яшәүчеләр өчен мәйданчыклар (балалар, спорт, ял итү өчен, контейнерлар өчен, этләрне урамда йөртү өчен) һәм йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектлар.

(1.3 пункт Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел № 123-38 карары белән кертелде)

2. АЗНАКАЙ ШӘҖӘРЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘРЕН КАРАП ТОТУ

2.1. Торак һәм торак булмаган биналарны һәм корылмаларны карап тоту кагыйдәләре һәм нормалары

2.1.1. Торак йортларны, социаль-мәдәни һәм төзекләндерү объектларын төзү, капитал ремонтлау, район үзәгенң тышкы бизәлешенң барлык төрләре, шулай ук район үзәге территориясендә биналарның интерьерларын рәсмиләштерү СНИП 2.07.89 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планништыру һәм төзү." нигезендә эшләнгән проектлар нигезендә башкарылырга тиеш.

2.1.2. Шәхси милек хокукындагы йортларга ия булган предприятиеләр биналардан, корылмалардан файдаланырга һәм аларны ремонтларга, билгеләнгән кагыйдәләр һәм техник эксплуатацияләү нормалары нигезендә, тышкы төзекләндерүнең барлык төрләрен, билгеләнгән территория чикләрендә яктыртуны, биналарның, фасадларның, коймаларның, биналарда элмә такталарның, фатир номерлары күрсәткечләренең, йорт номеры билгеләренең төзеклеген тикшереп торырга, аларны вакытында ремонтларга һәм буярга тиеш.

2.1.3. Биналарның, корылмаларның фасадларына күренә торган зыян килгән очракта, алар күренеп торырга тиеш түгел (штукатур, бизәлү катламы, төсләрнең онына зыян килү, торбалар, вороноклар төзек булмау һ.б.)

2.1.4. Төзелеш материалларын, продукцияне, чималны, жайланмаларны, жирне, билгелэнгән территориядән читтә, шулай ук юлларда чүп-чар жыю яки саклау тыела.

2.1.5. Төзелеш, ремонт-төзелеш һәм янадан торгызу эшләре башкарганда төзелеш оешмалары төзелеш мәйданнарының тирә-юньдә төзелеш материаллары, туфрак һәм төзелеш калдыклары, эш процессында һәм алар тәмамланганнан соң бер көнлек срокта жыештырылырга тиеш.

(2.1.5 пункт Азнакай шәһәр Советының 2006 елның 14 июлендәге 44-7 номерлы карары редакциясендә)

2.1.6. Торак һәм ижтимагый биналарны, шулай ук мәдәни-көнкүреш объектларын төзегәндә, төзекләндергәндә барлыкка килә торган калдыклар куркыныч калдыклар белән эш итүгә лицензиясе булган төзелеш оешмалары транспорты белән чыгарыла яки әлеге эшчәнлек төренә лицензиясе булган оешма белән килешү төзелә.

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

Корылмалардан, йортлардан алып чыккан төзелеш чүп-чарын һәм грунтны теләсә кайда бушату катгый тыела. Әлеге максат өчен район хакимияте тарафыннан каты көнкүреш калдыклары мәйданчыклары бүлеп бирелә.

2.1.7. Төзелеш эшләре тәмамлангач объектлар кабул итү комиссиясе тарафыннан, 03.01-87нче СНИП “Төзелеп беткән объектларны эксплуатациягә кабул итү” буенчаа төзекләндерү эшләре төгәлләнгәннән соң гына кабул ителә.

2.1.8. Торак һәм индивидуаль төзелеш территорияләре тоту үз эченә ала:

биналарның фасадларын, корылмаларны карап тоту; күп катлы торак төзелеше территорияләрен карап тоту; индивидуаль торак төзелеше территорияләрен карап тоту.

(2.1.8 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.1.8.1. Биналарның фасадларын, корылмаларны карап тоту:

- төзекләндерү өлкәсендә контроль ясарга вәкаләтле орган белән килештерелгән проект нигезендә, төзекләндерү өлкәсендә контроль ясарга вәкаләтле орган белән килештерелгән проект буенча конструктив элементларны һәм фасадларны, шул исәптән керү ишекләре һәм козырекларны, балкон һәм лоджия, карниз, канат һәм аерым баскычлар, коймалар, витриналар, декоратив детальләрне һәм башка конструктив элементларны ремонтлау; водостокларның, водосток торбаларның һәм сливларның төзек хәлдә булуын һәм тотуны тәмин итү; агач ботаклары һәм кайрыларына зыян китермичә түбә һәм козреклар, карнизлар, балкон һәм

лоджияләрне вакытында кардан һәм боздан чистарту; жөйләр, ярыклар һәм чатнаган урыннарны герметизацияләү; отмосткалар, цоколь тәрәзэләре һәм подвалга керү юлларын торгызу, ремонтлау һәм үз вакытында чистарту; фасадта урнаштырылган электр яктылыгын төзек хәлдә тоту һәм аны караңгы төшкәч кабызу; фасадларның өслеген үз вакытында чистартып, юдыру һәм эксплуатация шартларына бәйле рәвештә юдыру; тәрәзә һәм витриналарны, элмә такталар һәм күрсәткечләрне үз вакытында юу; язу, рәсемнәр, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукцияләрен чистарту; биналарны, төзелмәләрне һәм корылмаларны техник эксплуатацияләү кагыйдэләре һәм нормалары белән каралган башка таләпләрне үтәү.

(2.1.8.1 п Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 ел № 33-8 карары белән кертелде)

2.1.8.2. Кышкы вакытта бина хужалары (арендаторлары) тарафыннан түбәне кардан, боздан вакытында чистартып торы оештырылырга тиеш.

Жәяүлеләр йөри торган зоналарга чыгучы бина түбәләрен боздан чистарту, куркыныч участокларны билгеләнгән нормалар нигезендә, алдан киртәләп кую юлы белән башкарылырга тиеш.

Урам ягына чыга торган биналарның түбәсендәге карны, бозны тротуарга атып чистартуны тәүлекнең якты вакытында гына башкарырга ярый. Калган түбәдән, шулай ук яссы түбәләрдән кар ташлау эчке ишегалды территорияләренә башкарылырга тиеш. Кар чистарту алдыннан кешеләрнең иминлеген тәмин итүче саклау чараларын хәл итәргә кирәк. Бина түбәсеннән ташланган кар, боз, гомуми файдаланудагы юллардан чистартылган кар белә бергә, юлны жыештыручы зат белән төзелгән килешү нигезендә чыгарыла.

Түбәдән кар ыргытканда агачларның, куакларның, урам электроэлемент линияләренен, реклама конструкцияләренен, светофор объектарының, юл билгеләре, элемент линияләренен, элмә такталарның тулы сакланышын тәмин итүче чаралар күрелергә тиеш.

(2.1.8.2 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 № 33-8 карары белән кертелде).

2.1.8.3. Биналар аншлаг һәм номер билгеләре белән жиһазландырылырга тиеш. Аншлаглар һәм номер билгеләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлаглар һәм номер билгеләренен чисталыгы һәм төзеклеге өчен әлеге Кагыйдәләрнең 2.2.5 пунктында күрсәтелгән затлар җаваплы.

(2.1.8.3 пункт Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 ел 33-8 номерлы карары белән кертелде).

2.1.9. Күп катлы торак төзелеше территорияләрен карап тоту

(2.1.9 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 п 33-8 карары белән кертелде).

2.1.9.1. Күп катлы торак төзелеше территориясен карап тоту (алга таба текст буенча - йорт яны территориясе) торак фондын техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм нормалары, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә җаваплы затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

(2.1.9.1 п Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 п 33-8 карары белән кертелде).

2.1.9.2. Йорт яны территориясен карап тоту үз эченә ала:

даими уборка; люкларны, коеларны, дренажларны, лотокларны, торбаларны ремонтлау һәм чистарту; инженерлык челтәрләренен коеларына, су белән тәмин итү чыганаclarына (гидрантларга) тоткарлыксыз керү мөмкинлеген тәмин итү; территорияне яшелләндерү, үсентеләрне карау; кече архитектура формаларын карап тоту, төзәтү һәм капитал ремонтлау.

(2.1.9.2 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 № 33-8 карары белән кертелде).

2.1.9.3. Җаваплы затлар тәмин итәргә тиеш: йорт яны территориясенен даими җыештыру һәм аның санитар торышын даими күзәтү; квартал эчендәге юлларның, тротуарларның, ясалма корылмаларның, кече архитектура формаларының торышын, алардагы дефектларны бетерү һәм булдырмау максатыннан йорт яны территориясен карау, аты көнкүреш калдыклары өчен җайланмалар урнаштыру, подъезд төпләрендә, утыргычла янында чүп җыяр өчен урналар турнаштыру һәм аларны вакытында чистартып тору; территорияне сезонлы эксплуатацияләүгә әзерләү, шул исәптән су китүне тәмин итә торган канауларны чистарту, кар суларын люкаларга һәм яңгыр сулары челтәренен кабул итү коеларына системалы рәвештә кудыру, кар эреп беткәннән соң территорияне чистарту һәм башка кирәкле эшләрне башкару; тайгак участокларны ком белән эшкәртү, яшел үсентеләрне үз көчләре белән яки махсус предприятиеләр белән килешү буенча саклау һәм тиешле карау; электр элементсенең төзек хәлдә булуы һәм аны караңгы төшә башлану белән яктылык белән тәмин итү;

түбәндәгеләрне булдырмау:

шәһәр юлларына чыгучы буш җир кишәрлекләрендә кер, киём, келәмнәр һәм башка предметларны элөп кую; йорт яны территориясендә транспорт чараларын юу; вак ишегалды корылмаларын үз белдекләп төзү; билгеләнгән тәртиптә тиешле рөхсәт алмыйча балкон һәм лоджийдарны үзгәртү; йорт яны территориясенен металл, төзелеш һәм көнкүреш чүп-чары, шлак, көл һәм башка җитештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату; йорт яны территориясенә помой, чүп-чар, көнкүреш калдыкларын түгү, торак фондын техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм башка нормалар белән каралган таләпләрне үтәү.

(2.1.9.3 пункт Азнакай шәһәр Советы карары белән 26.05.2011 №33-8 кертелде).

2.1.9.4. Күп катлы торак төзелеш йорты яны территориясендә тыела:

- транспорт чараларын юу; яфрак, теләсә нинди төр чүп-чарны яндыру; йөк транспорт чараларын сакларга; шәһәр юлларына чыккан буш жир кишәрлекләрдә кием-салым, келәмнәр һәм башка предметларны элөп куярга; контейнер мәйданчыкларына керү юлларына комачаулык итү; тиешле килешүдән башка территорияләргә коймалар кую; вак ишегалды корылмаларын үз белдекләре белән төзү; аны металл лома, төзелеш һәм көнкүреш калдыклары, шлак, көл һәм башка житештерү һәм куллану калдыклары белән бутарга; аны металл, төзелеш һәм көнкүреш калдыклары, шлак, көл һәм башка житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату;

- билгеләнмәгән урыннарда чүп-чар саклау; нинди ел фасылы булуга карамастан транспорт чараларын балалар мәйданчыкларында, газоннарда, яшел үсентеләр булган территорияләрдә урнаштыру; тиешле хокук билгеләүче документлардан

(Азнакай шәһәр Советының 2014 елның 22 маендагы 123-38 номерлы карары редакциясендә).

- транспорт чараларны тәрәзә һәм ишек белән жиһазландырылган торак биналарының диварларынан һәм фасадларынан 10 метр ераклыкта, бу максатлар өчен махсус билгеләнгән урыннардан тыш кую;

(абзац Азнакай шәһәр Советының 2013 елның 23 августындагы 99-30 номерлы карары белән кертелгән; Азнакай шәһәр Советының 2014 елның 22 маендагы 123-38 номерлы карары редакциясендә).

- транспорт чараларын балалар мәйданчыкларында, газоннарда, бордюраларга керү белән, жәяүлеләр сукмакларында, жылылык камераларында, канализация люкаларында, яшел үсентеләр территорияләрендә, автомобильләр керүгә каршылык тудыручы башка урыннарда, жәяүлеләр узуга, территорияне жыештыруга, ашыгыч хезмәт автомашиналары, башка махсус транспорт чаралары, чүп жыю машиналарын подъездларга килү юлын каплау;

(абзац Азнакай шәһәр Советының 2014 елның 22 маендагы 123-38 номерлы карары белән кертелде).

- төзек булмаган транспорт чарасын саклау, ул Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә жәяүлеләр үтүгә, территорияне жыештыруга комачаулык иткән очракта ул Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә ташланган транспорт чарасы дип танылырга мөмкин;

(абзац Азнакай шәһәр Советының 2014 елның 22 маендагы 123-38 номерлы карары белән кертелде)

2.1.9.4 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 № 33-8 карары белән кертелде)

2.1.9.5. Транспорт чараларын квартал эчендәге территорияләрдә куйган очракта алар кешеләр, шулай ук махсус техника хәрәкәтенә комачаулык итәргә тиеш түгел.

(2.1.9.5 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 № 33-8 карары белән кертелде)

2.1.10. Шәхси торак төзелеш территорияләрен карап тоту.

(2.1.10 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 № 33-8 карары белән кертелде)

2.1.10.1. Шәхси торак төзелеше территориясен карап тоту гамәлдәге кагыйдәләр һәм нормалар, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә җаваплы затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

(2.1.10.1. нче пункты Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 № 33-8 карары белән кертелде)

2.1.1.2. Шәхси торак йортларны милекчеләр һәм (яки) наемга алуучылар тиеш:

- шәхси торак йортларны һәм башка корылмаларны, шулай ук йорт коймаларын төзек хәлдә тоту һәм аларның фасадларын башка аерым элементларны (керү ишекләре һәм козырькларны, баскычларны) вакытында ремонтлау); вәкаләтле орган белән йортларның тышкы кыяфәте һәм коймасының төсле чишелешен килештерергә, койманың биекlege 2 метрдан артмаса тиеш; яшел үсентеләрне үз көчләре белән яки махсус предприятиеләр белән килешүләр буенча карауны тәмин итәргә; вәкаләтле орган белән килешү нигезендә, шәхси торак йортларның алгы якларына проспектның яки урамның исеме, тыкрык исеме, шулай ук йорт номерын урнаштырырга; субүлгеч канатларын һәм торбаларны жиһазландырырга һәм чистартырга, язгы чорда кар сулары агызуны тәмин итәргә; житештерү һәм куллану калдыкларын бары тик махсус билгеләнгән урыннарда гына (контейнер майданчыклары) куярга.

(2.1.10.2 п. Азнакай шәһәр Советы карары белән 26.05.2011 № 33-8 кертелде)

2.1.1.3. Шәхси торак төзелеше территорияләрендә тыела:

- йорт биләмәләре чикләрен коймаларны урнаштыру; яфракларны, теләсә нинди чүп –чарны йорт яны территориясендә яндыру; карны этеп чыгарырга, чүп-чарны ташларга, өй тирәсенә сыек көнкүреш калдыклары агызырга; күмер, тара, утын, зур габаритлы чүп-чар, төзелеш материаллары урнаштыру йорт яны территориясеннән читтә урнаштыру; вак ишегалды корылмалары төзү, йорт биләмәләре өчен чокырлар төзекләндерү; махсус транспорт һәм махсус техника хәрәкәтенә киртә кую үтемлелеген кыенлаштыра торган яки тоткарлый торган урам юлларында чит илләргә урнаштыру; Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе дәүләт янгын күзәтчелеге

органның территорияль бүлекчэләре белән килештерелгән вәкаләтле орган рөхсәтәннән башка, төзекләндерү объектларын, кече архитектура формаларын, яшел үсентеләрне жиңерү һәм бозу, житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату, төзек булмаган транспорт чарасын саклау.

(2.1.10.3 п. Азнакай шәһәр Советы карары белән 26.05.2011 № 33-8 кертелде)

2.1.11. Торак билгеләнешендәге территорияләрдә төзекләндерү.

Торак билгеләнешле территорияләрдә төзекләндерү нормалаштыру объектлары булып түбәндәгеләр тора: ижтимагый киңлекләр, торак төзелеш участоклары, балалар бакчалары, мәктәпләр, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участоклары, алар, үз чиратында, торак төркемнәре, микрорайоннар, торак районнар тәшкил итә.

(2.1.11 пункт Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде)

2.1.12. Ижтимагый киңлекләр.

2.1.12.1. Торак билгеләнешле территорияләрдә жәмәгать киңлекләре жәяүлеләр коммуникацияләре системасы, торак группаларга, микрорайоннарга, торак районнарга хезмәт күрсәтү учреждениеләре участоклары һәм гомуми файдаланудагы яшелләнделерелгән территорияләр формалаштыра.

2.1.12.2. Торак группаларга, микрорайоннарга, торак районнарга хезмәт күрсәтү учреждениеләре керү урыннары белән жиһазлана. Халык күр йөри торган хезмәт күрсәтү учреждениеләре өчен (сәүдә үзәкләре, базарлар, сырхауханәләр, милиция бүлекләре) машина кую урыннары (автостоянкалар) урнаштыру карала. Милиция бүлегә, яңгын депосы, ашыгыч ярдәм станциясе, базарлар, шәһәр әһәмиятендәге объектлар участокларында төрле биеклектәге коймалар куела.

(2.1.12 пункт Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде).

2.1.13. Торак төзелеш участкалары

2.1.13.1. Торак төзелеш участкаларын төзекләндерү йорт яны территориясеннән күмәк яки шәхси файдалану характерын исәпкә алып башкарыла. Моннан тыш, тарихи төзелеш составында, төзелешнең тыгызлыгы югары булган территорияләрдә, магистральләр буенда, төзекләндерелә торган территорияләрдә аларны урнаштырганда торак төзелеш участкаларын төзекләндерү үзенчәлекләре исәпкә алына.

2.1.13.2. Йорт яны территорияләреннән күмәк файдалану белән торак төзелеш участогы территориясендә (күпфатирлы төзелеш) транспорт юлы (юллары), жәяүлеләр коммуникацияләре, майданчыклар (мәктәпкәчә яшьтәге балалар

уеннары өчен, өлкәннәр ял итү, чүп жыю урыннары, кунаклар өчен автостоянкалар урнаштыру), яшелләнделерелгән территорияләр күздә тотыла.

2.1.13.3. Магистраль урамнар буенда торак участокларын урнаштырганда урам ягыннан аларны койма белән әйләндереп алу һәм мәйданчыклар (балалар, спорт) урнаштыру рөхсәт ителми.

2.1.13.4. Реконструкцияләнгән торган торак йортлар территорияләрендә зәгыйфьләнгән агачлар юк ителә, сәламәт агачларны саклау һәм декоратив бизәү, планга кертелмәгән төзелешләрне бетерү (складлар, сарайлар, табигый рәвештә барлыкка килгән гаражлар), мораль һәм физик яктан искергән төзекләндерү элементларын алыштыру башкарыла.

(2.1.13 пункт Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде).

2.1.14. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр участоклары

2.1.14.1. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр участоклары территориясендә транспорт белән йөрү (йөрү), жәяүлеләр коммуникацияләре (төп, ярдәмче), керү урыннары (төп, хужалык), балалар уеннары өчен мәйданчыклар, спорт белән шөгыльләнү, яшелләндерү һәм башка территорияләр һәм корымалар төзекләндерелә.

2.1.14.2. Балалар бакчасы һәм мәктәп территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: юлларның өслеге, төп жәяүлеләр коммуникацияләре, мәйданчыкларның (балалар уен мәйданчыкларынан тыш) каты өслекләрен тоташтыру элементлары, яшелләндерү, коймалар, мәйданчыкларны жиһазлау, эскәмияләр, урналар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат урнаштыра торган урыннар.

2.1.14.3. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр территорияләрен яшелләндергәндә агулы жыләк-жимеш бирә торган үсемлекләр куллану рөхсәт ителми.

2.1.14.4. Кварталның инженерлык коммуникацияләрен проектлаганда аларны балалар бакчасы һәм мәктәп территориясә аша трасса белән тоташтыру рөхсәт ителми. Уен һәм спорт мәйданчыкларынан кала, балалар бакчасы һәм мәктәпнең үз инженерлык челтәрләре су асты инженер челтәрләреннән якин арада проектлана.

(2.1.14 пункт Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде).

2.1.15. Рекреация билгеләнешендәге территорияләрдә төзекләндерү.

2.1.15.1. Рекреация билгеләнешендәге территорияләрдә рекреация объектлары - аеруча саклый торган табигать территорияләре, зоналарның бер өлеше: ял итү зоналары, парклар, бакчалар, бульварлар, скверлар.

2.1.15.2. Ял зонасы территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: юл катламының каты төрләр, катнаш юллар (плитка), яшелләндерү, суы эчәргә яраклы фонтаннар, эскәмияләр, чүп - чар өчен кече контейнерлар, пляж җиһазлары (кояш нурларыннан саклаучы җиһазлар, элгечләр, чишенү), бәдрәф кабиналары.

2.1.15.3. Ял зонасы территориясеннән башка максатлар өчен файдалану рөхсәт ителми (этләрне урамда йөртү, уен шәһәрчәкләр, аттракционнар һ.б.).

2.1.15.4. Парклар даими рәвештә ял итү, күңел ачу, актив ял итү, өлкәннәр һәм балалар өчен аттракционнар урнаштыру өчен билгеләнгән.

2.1.15.5. Күпфункцияле парк территориясендә аллея, юллар һәм мәйданчыklar системасын, парк корылмаларын (аттракционнар, беседкалар, павильоннар, бәдрәфләр һ.б.) күз алдында тотыла.

2.1.15.6. Күпфункцияле парк территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгедән гыйбарәт: каты өслек төрләр (плитка), төп сукмаklar һәм мәйданчыklar (спорт һәм балалар бакчаларыннан тыш), өслекләрнең бәйләнешенә ярдәм итүче элементлар, яшелләндерү, декоратив-гамәли бизәлеш элементлары, су җайланмалары (сулыклар, фонтаннар), эскәмияләр, чүп-чар өчен урналар һәм кече контейнерлар, коймалар (парк, аттракционнар зоналары, аерым мәйданчыklar), мәйданчыklar җиһазлары, урам техник җиһазлары, яктырту җиһазлары, архитектура-декоратив яктырту җиһазлары, парк зонасы турында гомумән парк зонасы турында белешмәләр.

(2.1.15 пункт Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде)

2.2. Азнакай шәһәре территорияләрен җыештыруны оештыру.

2.2.1. Район үзәген чистарту һәм чистарту системасы рациональ җыюны, тиз арада җыю, зарарсызландыруны һәм көнкүреш калдыкларын икътисадый максатка ярашлы утильләштерүне күздә тотарга тиеш.

2.2.2. Планлы-даими системаны оештыру һәм көнкүреш калдыкларын бетерү режимы Башкарма комитет карары нигезендә Роспотребнадзор бүлегенә белән килешү нигезендә билгеләнә.

(пп. 2.2.2 Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

2.2.3. Урамнарны, мәйданнарны, тротуарларны, газоннарны, ишегалларын, скверларны, алар янәшәсендәге территорияләр, базарларны, буш җир кишәрлекләрен җыештыру эшләрен сәнәгать предприятиеләре, оешмалар, учреждениеләр, торак милекчеләр, арендаторлар һәм төзүчеләр башкара.

2.2.4. Предприятие, учреждение һәм оешмалар, шулай ук торак йортларның шәхси хужалары якин - тирә территорияне озынлыкка – үзләренәң участокларыннан тыш, киңлеккә – урам, тыкрык, юл уртасына кадәр, ә берьяклы төзелеш барышында Башкарма комитет билгеләгән чикләрдә пычратмаска тиеш.

(2.2.4 п. Азнакай шәһәр Советының 2014 елның 22 маендагы 123-38 номерлы карары редакциясендә)

2.2.4.1. Әгәр жир кишәрлеген арендау килешүләре, жир кишәрлегенән түләүсез файдалану, гомерлек мирас итеп алу килешүләре, башка шартнамәләр белән башкасы билгеләнмәгән булса, якин-тирә территорияләренәң чикләре билгеләнә:

(Азнакай шәһәр Советының 2014 елның 22 маендагы 123-38 номерлы карары редакциясендә)

- ике яклы төзелеш эшләре алып барыла торган участок озынлыгы буенча, киңлегенә буенча - магистраль тротуарга кадәр, тротуар булмаганда-урамның йөрү өлешенә кадәр;

(Азнакай шәһәр Советының 2014 елның 22 маендагы 123-38 номерлы карары редакциясендә)

- биләгән участок озынлыгы буенча берьяклы төзелеш алып барган урамнарда, ә киңлегенә буенча-урамның бөтен киңлегенә, капма-каршы тротуарны да кертәп, 10 метр;

- юлларда, сәнәгать оешмаларына, шулай ук торак микрорайоннарда, карьерларда, гаражларда, складларда һәм жир участокларына керү юллары-юлның бөтен озынлыгы буенча, шул исәптән 10 метр яшел зонаны да кертәп;

- төзелеш мәйданчыкларында-бөтен периметр буенча төзелеш коймаларыннан 15 метрдан да ким булмаган территория;

- сәүдә, жәмәгать туклану һәм халыкка көнкүреш хезмәтә күрсәтү объектлары өчен-10 метрдан да ким булмаган радиуста;

- шәхси торак төзелешә йортларына йорт салу юлның йөрү өлешенә кадәр, ләкин 5 метрдан да артмаска тиеш.

(Азнакай шәһәр Советының 2013 елның 23 августындагы 99-30 номерлы карары редакциясендә)

(пп. 2.2.4.1 Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәгә 72-20 номерлы карары белән кертелдә)

1.2.5. Объектларны чисталыкта тоту һәм санитар тәртипне саклау өчен җаваплы итеп расларга:

а) күпфатирлы йортлар участогында, алар янәшәсендәге тротуарлар һәм газоннар - торак милекчеләре ширкәте, Азнакай шәһәре идарәче компанияләре.

("а" абзацында Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

б) предприятие, учреждение, оешма учстокларында - предприятие, учреждение, оешма, уку йортлары житәкчеләре;

в) гражданнарның шәхси милке хокукында - йорт хужалары булган йортлар территориясендә;

г) Азнакай шәһәренең яшел зоналары урнашкан урамнарда, мәйданнарда, сквер, газоннарда һәм башка яшел зоналарда оешма житәкчеләре;

д) үз көчен югалтты. - Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары;

ж) төзелеш өчен билгеләнгән территорияләрдә-предприятие, оешма житәкчеләре, әлегә жир кишәрлекләре бирелгән гражданнар;

з) милек формасына бәйсез рәвештә сәүдә һәм жәмәгать туклану предприятиеләре житәкчеләре-5 метрдан да ким булмаган арада павильоннар, киосklar, лареклар янындагы территорияләрдә;

и - к) үз көчләрен югалтты. - Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары;

л) калдыкларны чыгару, мәйданчыкларны, чүп жыю урыннарын һәм алар янәшәсендәге учстокларны чиста тоту өчен торак милекчеләре ширкәтләре, Азнакай шәһәре идарәче компанияләре җаваплы ;

("л" абзацы Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

м) чүп-чар өчен урналар тоту, аларны чистарту өчен оешмалар, предприятиеләр һәм учреждениеләр җаваплы;

н) шәһәр территориясенең санитар торышын контрольдә тотуны Азнакай шәһәре Башкарма комитеты житәкчесе тәэмин итә.

2.2.7. Газ, суүткәргеч һәм жылылык челтәрләрен урнашкан территорияләрне чистарту, жыештыру эшләрен, норматив кагыйдәләр нигезендә 2 метрдан да ким булмаган радиуста, әлеше челтәрдән файдаланучы оешмалар көче белән башкарырга.

(2.2.7 пункт Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде)

2.2.8. Жирле үзидарэ органнары үз телэге белэн Азнакай шәһәре территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкару өчен гражданнырны жәлеп итә ала.

Азнакай муниципаль районы башкарма комитеты карары нигезендә гражданныр муниципаль берәмлек территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләренә жәлеп итү тормышка ашырыла.

(2.2.8 пункт Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелгән)

2.3. Азнакай шәһәре территорияләрен чистарту һәм карап тотуның гомуми кагыйдәләре.

2.3.1. Чистарту объектлары булып түбәндәгеләр тора: йортлар, урам юллары, мәдәни-көнкүреш билгеләнешендәге объектлар, предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар территорияләре, гомуми файдалану урыннары, ял урыннары.

2.3.2. Шәхси милек хокукларында йорт хужалары булган гражданнырга йортларның тирә-юнендә нинди дә булса материаллар урнаштыру һәм саклау тыела.

2.3.3. Урамнарыны пычратуга юл куймас өчен, чүп-чарны, сыек, сибелә торган материалларны саклык чаралары күрмичә ташу тыела.

(пп. 2.3.3 Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

2.3.4. Урамнарда һәм тыкрыкларда тимер бетон блоклар, багана, коймалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

2.3.5. Юл, керү юлларына киртәләр кую, газоннарга кар һәм боз ату тыела.

2.3.6. Предприятиеләр һәм оешмалар үзләре карамагында булган жәмәгать бәдрәфләрен тишеле хәлдә карап, читсартып торырга тиеш.

2.3.7. Транспорт чараларын юу бу максатлар өчен билгеләнгән урыннарда гына башкарылырга тиеш.

2.3.8. Ветеринария-санитария таләпләренә жавап бирми торган биналарда йорт хайваннары һәм кошларны тоту, йорт хайваннары һәм кош- котрны урамга, куп фатирлы йортлар яны территориясенә, паркларга чыгыру катгый тыела.

2.3.9. Яшел үсентеләргә зыян китерү, шулай ук аларны карап тоту кагыйдәләрен бозу тыела.

2.3.10. Газоннарда һәм яшел үсентеләргә зыян китерерлек итеп автотранспорт чараларын кую тыела.

(пп. 2.3.10 Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары редакциясендә)

2.3.11. Урамнарны, мәйданнарны һәм башка жәмәгать урыннарын чүпләү тыела.

2.3.12. Чүпләрне аның өчен билгеләнмәгән урыннарда чыгару тыела.

2.3.13. Предприятиеләр, оешмалар һәм халыкка елгаларга һәм башка сулыкларны көнкүреш һәм башка житештерү калдыкларын ташлау, суны пычрату тыела.

2.3.14. Үз көчен югалтты. - Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары.

2.3.15. "Азнакай районы һәм Азнакай шәһәре идарәче компаниясе" дәүләт учреждениесе территориясендә асфальт һәм бетон мәйданчыклар белән тәэмин ителгән чүп жыю савытлары тиешле күләмдә булырга тиеш. Мәйданчыклар коймалар һәм яктылык белән тәэмин ителергә тиеш.

2.3.16. Торак-коммуналь хужалык объектларыннан һәм шәхси йортлардан заявка булганда сыек калдыкларны үз вакытында махсус автотранспорт белән чыгару.

2.3.17. Автовокзалларда, базарларда, паркларда, ял итү зоналарында, мәгариф, сәламәтлек саклау учреждениеләрендә һәм гражданның күпләп була торган башка урыннарда, урамнарда, торак йортларның подъездларында, шәһәр пассажир транспорты тукталышларында, сәүдә объектларына керү янында урналар куелырга тиеш. Урналар объект милекчеләре һәм арендаторлар тарафыннан куела. Алар түбәндәге тәртиптә урнаштырыла: хәрәкәт бик интенсив булган урамнарда, базарларда, вокзалларда һәм гражданны күпләп жыела торган башка урыннарда бер - берсеннән 40 метр ераклыкта; башка урамнарда, ишегалларда, паркларда һәм башка территорияләрдә, шәһәр пассажир транспорты тукталышларында кимендә ике урна 100 метрга кадәр ара белән куелырга тиеш. Урналарны чистарту, объект милекчеләре һәм арендаторлары тарафыннан, үз көчләре белән яки жыештыручы оешма белән килешү нигезендә башкарыла. Шәһәр пассажир транспорты тукталышларында урнашкан урналар тукталышларны жыештыручы оешмалар, ә сәүдә объектлары янында урнашканны сәүдә оешмалары тарфыннан чистартыла һәм юыла. Урналарны буяу, кирәк булганда, елга бер тапкыр (апрель - май) башкарыла.

(2.3.17 пункт 2011 елның 26 маендагы 33-8 номерлы Азнакай шәһәр Советы карары редакциясендә)

2.3.18. Барлык мәйданнарда һәм урамнарда, вокзалда, базарда, сәүдә нокталарында, транспорт тукталышларында һәм башка урыннарда житәрлек күләмдә чүп савытлары куелырга тиеш. Урамнарны, мәйданнарны һәм башка жәмәгать урыннарын чүп-чардан арындырыр өчен, бер-берсеннән 40 метр интервал белән, урналар куела.

2.4. Кышкы жыештыру (уборка).

2.4.1. 1 ноябрьдөн 15 апрельгә кадәр кышкы жыештыру эшләре башкарыла, монда кар көрәү, карны һәм бозны түгү, юл өслекләрен, тротуарларны һәм ишегалларын бозлавыкка каршы материаллар белән эшкөртү күздә тотыла. Бу эшләр жәмәгать транспортының һәм жәяүлеләр йөрешен тәмин итү өчен башкарылырга тиеш.

2.4.2. Түбәләрне, карнизларны, түбәләрдәге су үткөргөч торбаларны кардан чистарту системалы рәвештә, бина һәм корылмалар хужалары, арендаторлар көчә белән, жәяүлеләр белән бәхетсезлек очраklarын булдырмауны күздә тотып яктырткычларны һәм яшел үсентеләрне имгәтмичә башкарыларга тиеш.

2.4.3. Урамнарны механик эшкөртү план тәртибендә бу максатлар өчен рөхсәт ителгән материаллар кулланып башкарыла.

4.4. Тротуарларга тоз сибү тыела.

2.4.5. Территория хужалары бозлавык вакытында тротуарларны, жәяүлеләр йөри торган юлларны хәрәкәт куркынычсызлыгы кагыйдәләренә туры китереп ком сибеп торырга тиешләр.

2.4.6. Паркларда, бакчаларда, скверларда, бульварларда һәм башка яшел зоналарда, квартал эчендәге юлларны, ишегалды территорияләрен һәм торак йортлар түбәләрен чистартканда, химик реагентлар булмаган карны вакытлыча сакларга рөхсәт ителә. Кар машиналар һәм жәяүлеләр хәрәкәтенә комачауларга тиеш түгел.

(2.4.6 п. Азнакай шәһәр Советының 2009 елның 1 декабрендәге 147-39 номерлы карары белән кертелде)

2.4.7. Кар махсус эзерлängән мәйданчыкка чыгарылырга тиеш. Карны вакытлыча жыю урыннарын оештыру өчен жир кишәрлекләре Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә тиешле санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнары һәм башка вәкаләтле органнар белән килешкән карары белән билгеләнә.

Карны вакытлыча саклау контрольсез башкарылырга тиеш түгел.

Карны вакытлыча саклау урыннары, кар эрегәч, чистартылырга һәм төзекләндерелергә тиеш.

(2.4.7 п. Азнакай шәһәр Советының 2009 елның 1 декабрендәге 147-39 номерлы карары белән кертелде)

2.4.8. Кышкы чорда юлларны жыештыру жәяүлеләрнең һәм транспорт чараларының нормаль хәрәкәтен тәмин итәргә тиеш.

(2.4.8 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.4.9. Кышкы чорда шәһәр юлларын чистарту юл һәм юл буйларын кардан чистартуны, шәһәр транспортының тукталыш платформаларын себерүне, карны чыгаруны үз эченә ала.

(2.4.9 нчы пункт Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 ел 33-8 нче номерлы карары белән кертелде)

2.4.10. Юлларны, тротуарларны, парковкаларны (парковка кармаларын), тукталышларны һәм тукталыш платформаларын кардан чистартып тору даими рәвештә башкарылырга тиеш.

(2.4.10 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.4.11. Шәһәр юлларының машиналар йөри торган өлешен, тротуарлар, парковкалар, тукталыш платформаларын механик ысул белән чистарту кар көртләре барлыкка килгәч оештырыла.

(2.4.11 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.4.12. Кар яуган вакытта юлларны кардан чистарту иң беренче чиратта гомумшәһәр әһәмиятендәге магистраль урамнарда башкарыла.

(2.4.12 пункт Азнакай шәһәр Советы карары белән 26.05.2011 п 33-8 кертелде)

2.4.13. Юлларны жыештырганда тышкы яктырту баганаларының, идарә итү шкафларының һәм башка корылмаларның, агачларның, куакларның сакланышын, шулай ук юлның машиналар йөри торган өлешендә механика ярдәмендә кар чистарткан вакытта яшел утыртмаларның сакланышын тәмин итәргә кирәк.

(2.4.13 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.5. Жәйге жыештыру.

1.5.1. 16 апрельдән 31 октябргә кадәрге чорда юл өслекләрен һәм тротуарларны, жәмәгать транспорты тукталышларын жыештыру, чүп-чарны, грунтны төяү һәм чыгару күздә тотыла.

4.2. Карамагында урамнарның машиналар йөри торган өлеше, тукталыш майданчыклары, ишегаллары урнашкан территорияләр булган предприятиеләр һәм оешмалар кимендә атнага бер тапкыр уборка ясарга тиешләр.

2.5.3. Явым-төшемнәр булмаган чорда урамнарны коры себерү, механикалаштырылган ысул белән жыештыру тыела.

4.4. Юл өслекләрен, урамнарны һәм юлларны, юл өстен алдан, дымландырып, көндөз (8.00 дән 21.00 гә кадәр), ә транспорт хәрәкәте интенсив булган урамнарны төнлә себерәләр, чистарталар.

(2.5.4 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 п 33-8 карары белән кертелде)

2.5.5. Майданнарның, урам һәм юл йөрү юллары төнлә (23.00 дән 7.00 сәгатькә кадәр) яки көндөз технологик рекомендацияләр нигезендә башкарыла.

(2.5.5 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 п 33-8 карары белән кертелде)

1.5.6. Юлның машиналар йөри торган өлешен юган вакытта, суны тротуарларга, газоннарга, майданчыкларга, шәһәр пассажир транспорты тукталыш павильоннарына, биналар фасадларына, сәүдә объектларына һ.б. ярамый.

(2.5.6 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.5.7. Юлның аерым элементларын жәйге чорда жыештыру буенча таләпләр.

(2.5.7 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.5.7.1. Юлның машиналар йөри торган өлеше төрле төр пычрактан тулысынча чистартылырга һәм юылырга тиеш. Күчәр, резерв полосалары ком һәм төрле вак чүп-чарлардан даими чистартылып торырга тиеш. Махсус машиналарның эшләү циклы арасында барлыкка килә пычрак матдэләрнең күләме СНИП нигезендә регламентлана.

(2.5.7.1 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.5.7.2. Тротуарлар һәм аларда урнашкан пассажирлар транспорты тукталышлары грунттан, комнан, төрле чүп-чардан тулысынча чистартылырга тиеш. Жыештыру циклы арасында барлыкка килгән вак чүп һәм ком белән пычрану рөхсәт ителә. Мондый пычрак матдэләрнең гомуми күләме СНИП таләпләреннән артмаска тиеш.

(2.5.7.2 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

1.5.7.3. Юл кырылары зур габаритлы һәм башка чүп-чарлардан чистартылырга тиеш.

(2.5.7.3 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 ел, № 33-8 карары белән кертелде)

1.5.7.4. Шоссе юлларында аркылы профильләре булган полосада үлән капламының биеклегә 10-15 см дан артмаска тиеш. Полосаларны төрле чүп белән чүпләү рөхсәт ителми.

(2.5.7.4 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 ел, № 33-8 карары белән кертелде)

2.5.7.5. Яфрак коелган чорда территория өчен җаваплы оешмалар газоннардан, юллардан, ишегалды территорияләреннән яфракларын җыярга тиеш.

Үсемлекләргә жылыту очрактарыннан тыш, агач һәм куаклардан яфрак җыю тыела.

(пп. 2.5.7.5 Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел № 123-38 карары белән кертелде)

1.5.7.6. Тротуарларны чистартуның ешлыгы тротуарларда җәяүлеләр хәрәкәте интенсивлыгына бәйле рәвештә Азнакай шәһәре Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

(пп. 2.5.7.6 Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел № 123-38 карары белән кертелде)

2.6. Санитар көн оештыру һәм үткәрү.

2.6.1. Бөтен жирне җыю өчен шәһәр Башкарма комитеты тарафыннан бердәм санитар көн - пәнжешәмбе билгеләнә.

(пп. 2.6.1 Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

1.6.2. Бу көнне предприятие, оешма, уку йортлары, сәүдә, мәдәни-көнкүреш предприятиеләре житәкчеләре үзләренә беркетелгән территориядә, халык үзләре яшәгән яшәү урыны буенча тиеш:

а) үз коллективлары һәм транспорты белән бөтен җыелган чүпне каты көнкүреш калдыклары полигонына мәҗбүри чыгаруны оештырырга тиеш;

б) кирәк булган очракта коймалар, биналарны әйләндереп алаган коймаларны буяу, витриналарны, тәрәзәләргә, ишекләргә юуны оештыру.

(Азнакай шәһәр Советының 2006 елның 14 июлендәге 44-7 номерлы карары редакциясендә)

2.7. Кече архитектура яктырту формаларын, реклама, элмә такталартөзү, урнаштыру һәм аларны карап тору.

2.7.1. Тышкы төзекләндерү элементлары - киосклар, павильоннар, палаткалар, сезонлы базарлар, коймалар, газон киртәләре, автобус тукталышларында павильоннар, стендлар, газета өчен читлар, афишалар һәм игъланнар, урам утлары

фонарьлары, терәк һәм бағаналар урнаштыру шәһәр Башкарма комитеты житәкчесе белән килештәненп рәхсәт ителә.

(пп. 2.7.1 Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

2.7.2. Сәүдә киоскларын, павильоннарын, гаражларны һәм башка хужалык-көнкүреш объектларын рәхсәтсез урнаштыру, шулай ук аларны сүтү яки күчерү турында таләпләрне үтәмәү тыела.

2.7.3. Биналар, корылмалар, павильоннар, киосклар, төрле төр палаткалар, козырекларга проектта каралмаган козыреклар, түбәләр төзү тыела.

(пп. 2.7.3 Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

1.7.4. Кибетләрдә, киоскларда, палаткаларда, ваклап сату павильоннарында азык-төлектән бушаган әржәләрне, продукция запасларын саклау, шулай ук алар янындагы территорияне товар саклау өчен куллану тыела.

2.7.5. Сәүдә өчен бирелгән урыннарда тыш башка урында сату тыела.

2.7.6. Урамнарда, мәйданнарда һәм бу максатлар өчен билгеләнмәгән башка урыннарда гражданнарга яшелчә, жиләк-жимеш, терлекчелек продуктлары, көнбагыш һәм башка предметлар белән сәүдә итү тыела.

2.7.7. Урам сәүдәсе, шул исәптән сезонлы сәүдә итү, шәһәр Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән урыннарда рәхсәт ителә.

(пп. 2.7.7 Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

2.7.8. Сезонлы сәүдә тәмамланганнан соң урамнарда, скверларда һәм башка урыннарда күчмә арбалар, лотоклар, сәүдәдән соң чистартылмаган башка сәүдә жиһазлары калдыру тыела. Сәүдә итү тәмамланганнан соң территория чистартылырга тиеш.

2.7.9. Урам һәм квартал эчендәге утларны төзек булмаган хәлдә тоту тыела.

2.7.10. Реклама, афишалар, плакатлар, игъланнар, листовкалар урнаштыру, бу максат өчен билгеләнмәгән урыннарда, бина диварларында, бағаналарда һәм башка предметларда урнаштыру тыела.

2.7.11. Киоск, павильоннар, палаткалар, лотоклар, өстәлләр, коймалар, газон киртәләре, автобус тукталышларында элмә такталар, газета, афиш һәм игъланнар өчен игъланнар, эскәмияләр, металл коймаларны ел саен буярга, кирәк булган очракта ремонт ясарага кирәк.

2.7.12. Реклама конструкцияләре һәм тышкы мәгълүмат чаралары билгеләнгән урыннарда урнашырга һәм тиешле хәлдә булырга тиеш. Аларны карап тоту бурычы хужалары булган юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә йөкләнә.

(2.7.12 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.7.13. Азнакай шәһәре территориясендә тыела:

- вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән тиешле рөхсәт алымыйча реклама конструкцияләрен урнаштыру; вәкаләтле орган белән килештермичә тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру; газоннарда автотранспорт белән кереп реклама конструкцияләрендә плакатларны алмаштыру; реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларын тиешле хәлдә тотмау (буялмаган, тутыккан, өзәлгән плакатлар һ.б.); конструкцияләргә килешенгән дизайн – проектка үзгәрешләр кертәп урнаштыру; реклама конструкцияләргә демонтаж ясаганнан соң газонда аларның бетон нигезләрен калдыру.

(2.7.13 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.7.14. 5 метр радиуста аерым тора торган реклама конструкцияләргә якин булган территорияләргә жыештыру эшләрен оештыру һәм башкару реклама таратучылар тарафыннан территориядә жыештыру эшен башкаручы оешмалар белән килешү буенча, реклама таратучыларның үз хисабына башкарыла.

(2.7.14 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.7.15. Азнакай шәһәре территориясендә, шул максатлар өчен каралган конструкцияләрдән тыш, коймалар, биналар, корылма фасадлар, аерым торган яктырту, элементлар һ.б., агачларда мәгълүмати басма продукция (листовкалар, афишалар, игъланнар) элү, ябыштыру тыела.

(2.7.15 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 п 33-8 карары белән кертелде)

2.7.16. Үз белдегә белән язган язучыларны бетерү, шулай ук үз белдегә белән урнаштырылган мәгълүмат һәм басма продукцияне юк итү эшләрен оештыру һәм башкару, кайсы ведомствого буйсынуына карамыйча, шушы язучыларны язган һәм шушы продукцияне урнаштыручыларга йөкләнә.

(2.7.16 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 ел, № 33-8 карары белән кертелде)

2.8. Яшелләндерү һәм яшел үсентеләргә карап тотуга карата таләпләр.

2.8.1. Барлык яшел үсемлекләр кагылсыз яшел фондны үсентеләргә тәшкит итә.

2.8.2. Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары. – Үз көчен югалтты.

2.8.3. Яшел үсемлекләрне, сулыкларны һәм башка урыннарны саклауны тәмин итү өчен аларны пычрату рөхсәт ителми. Яшел үсентеләр зонасында төзелеш эшләре вакытында төзелешне оештыру проекты таләпләре үтәлергә тиеш.

1.8.4. Бакчаларда, скверларда, урам буйларында даими рәвештә агачларның санитар һәм формалаштып кисүне башкарырга кирәк. Территория хужалары даими рәвештә үләнне чабарга һәм беркетелгән территориядә чүп үләннәрен вакытында бетерергә тиеш.

(2.8.4 п. Азнакай шәһәр Советының 2006 елның 14 июлендәге 44-7 номерлы карары редакциясендә)

2.8.5. Газоннарны, яшел зоналарны транспорт чаралары белән йөрү һәм кую юлы белән бозу рөхсәт ителми.

2.8.6. Бина, корылмалар агач һәм куакларга нинди ераклыкта урнашу тәртибен СНИПның “Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планнаштыру” 4.12 пункты 4 таблица нигезендә хәл итәргә кирәк.

2.8.7 Азнакай шәһәре территориясендә яшел үсентеләрне, шул исәптән корыган куак – агачларны кисү, яңадан утырту Азнакай район Советының 2009 елның 1 декабрендәге 146-39 номерлы карары белән расланган кагыйдәләр нигезендә башкарыла.

(пп. 2.8.7 Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

2.8.8. Йортлар территориясендә яшел утыртмаларның сакланышын һәм аларны тиешле итеп карауны торак-эксплуатация оешмалары яки килешү нигезендә махсус оешмалар тәмин итәргә тиеш.

2.8.9. Азнакай шәһәре территориясендә яшелләндерүнең ике төре кулланыла ала: стационар - үсемлекләрне грунтка утырту һәм үсемлекләрне махсус күчмә савытларга утырту (контейнерлар, вазалар һ.б.). Стационар һәм мобиль яшелләндерү архитектура-ландшафт объектларын (газоннар, бакчалар, чәчәк түтәлләре, куаклар һәм агачлар утыртылган майданчыклар һ.б.), рельефның табигый һәм табигый булмаган рельефта, бина, корылмаларның фасадларын яшелләндерү (вертикаль яшелләндерү) өчен кулланыла.

(2.8.9 пункт Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелгән)

2.8.10. Яшелләндерүне проектлаганда агачлар һәм куакларның инженерлык чөтәлләренә, биналар һәм корылмаларга кадәр минималь ераклыгы, үсемлекләр

утырту өчен траншея, чокырларның күләме исәпкә алына. Шәһәрнең төрле территорияләрендә мөмкин кадәр үсентеләр санын, төрле функциональ билгеләнештәге участокларда яшелләндерелә торган территорияләрнең якынча процентын, утырту материалын сорттировкалау өчен параметрларны һәм таләпләрне үтәргә кирәк.

(2.8.10 п. Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде).

2.8.11. Жылылык трассасы булган зоналарда агачлар утыртканда туфракның трассаның ике ягыннан да жылыну факторын исәпкә алырга кирәк: интенсив жылынганда – 2 метрга кадәр, уртача жылынганда – 2-6 метр, аз жылынганда – 6-10 метр. Жылылык трассалары янында утыртылмый: юкә, чаган, сирин, зәлпә – 2 метрга якын, тирәк, камырлык, кизильник, карагай, каен – 3-4 метрга якынырак.

(2.8.11 пункт Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде)

2.8.12. Шәһәрнең төрле территорияләрендә тискәре техноген һәм климатик факторлар йогынтысында саклагыч ятмалар формалаша; берничә фактор йогынтысында территориянең интенсивлыгы һәм функциональ билгеләнеше өчен иң әһәмиятлесе сайлап алына.

2.8.12.1. Жилдән саклау өчен вертикаль ажур конструкциялә яшел үсемлекләр кулланыла.

2.8.12.2. Тавыштан саклану өчен агачларны бер яки берничә рәт утыртыту проектлана. Агачлар 7 метрдан тәбәнәк блмаска, киң ябалдашлы агачлар арасы 8-10 метр, урта ябалдашлы – 5-6 метр, тар ябалдашлы - 3-4 метр ара белән утыртылалар тиеш. Агачлар арасына куаклар утыртыла.

2.8.12.3. һаваның пычрану дәрәжәсенә карап югары булган шартларда күп кенә агач-куак утыртмалары формалаша: жылләтү режимы яхшы булганда - ябык типтагы (ябалдашларны тоташтыру), жылләтү начар режимда - ачык, фильтрлау тибындагы (ябалдашларны тоташтырмау).

2.8.12.3. һаваның пычрану дәрәжәсе югары булган шартларда агач-куаклар утыртмалары формалаша: яхшы жылләтү режимында - ябык типтагы, жылләтү начар булганда - ачык, фильтр тибында.

(2.8.12.3.) пункт Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде)

2.9. Катты көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару, зур габаритлы һәм төзелеш чүп-чары.

(2.9 пункт Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 п 33-8 карары белән кертелгән)

2.9.1. Гражданнар (шәхси торак йортлар милекчеләре яки яллаучылар), шәһәр территориясендә үз эшчәнлекләрен гамәлгә ашыручы юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр, законнар нигезендә билгеләнгән тәртиптә, калдыкларны утильләштерү һәм зарарсызландыру житештерелә торган подрядчы оешмалар белән төзелгән килешүләр нигезендә каты көнкүреш калдыкларын, зур габаритлы һәм төзелеш калдыкларын чыгаруны оештыралар.

(2.9.1 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 н 33-8 карары белән кертелде)

2.9.2. Шәһәр территориясен жыештыруны оештыруның барлык төрләре буенча чараларны гамәлгә ашыру, калдыкларны жыю, бетерү, зарарсызландыру һәм эшкәртү ысулларын эшләү, махсус машиналарының, механизмнарның, жиһазларның, инвентарьның куллану күләмен билгеләү вәкаләтле органга йөкләнә.

(2.9.2 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 н 33-8 карары белән кертелде)

2.9.3. Шәхси сектордан тыш, каты көнкүреш калдыклары чыгарылга тиеш:

(Азнакай шәһәр Советының 2014 елның 22 маендагы 123-38 номерлы карары редакциясендә)

- температура 5 градуска кадәр булганда - ике көнгә бер тапкырдан да ким түгел;

- температура 5 градустан югары булганда - көн саен.

Чүп жыю һәм чыгару эшләре.14.00 сәгатькә кадәр төгәлләнергә тиеш, эшнән технологиясе белән каралган очраклардан тыш.

(2.9.3 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 н 33-8 карары белән кертелде)

Көнкүреш калдыкларын чыгару буенча махсус транспортның хәрәкәт итү характерына бәйле рәвештә, индивидуаль торак төзелеше территорияләреннән тыш, Азнакай шәһәренең шәхси торак төзелеше территорияләрендә каты көнкүреш калдыкларын чыгару махсус оешма һәм шәхси йорт хужалары арасында килешү нигезендә башкарыла.

(абзац Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел, № 123-38 карары белән кертелгән).

2.9.4. Каты көнкүреш калдыкларын, зур габаритлы һәм төзелеш калдыкларын чыгару подрядчы оешма тарафыннан графикта күрсәтелгән срокта килешү нигезендә гамәлгә ашырыла, ул вәкаләтле орган белән килешенә.

(2.9.4 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 н 33-8 карары белән кертелде)

2.9.5. Шәһәр территориясендә үз эшчәнлекләрен гамәлгә ашыручы хужалык субъектлары бурычлы:

- әйләнә - тирәлеккә тискәре йогынты өчен түләү администраторы булган органга исәпкә басарга;

- калдыклар белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашырганда калдыклар барлыкка килү нормативлары проектларын һәм калдыкларны урнаштыру лимитларын эшләү.

(2.9.5 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 п 33-8 карары белән кертелде)

2.9.6. Житештерү һәм куллану калдыкларын ташу гамәлгә түбәндәгечә ашырыла:

авария булдырмауны исәпкә алып, әйләнә-тирә мохиткә һәм кешеләрнең сәламәтлегенә зыян китерүне кисәтүче транспорт чаралары белән махсус жиһазландырылган яисә жайлаштырылган транспорт чаралары белән;

(2.9.6 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.9.7. Чүп жыю машиналарына төягән вакытта территориягә коелган чүп-чарны каты көнкүреш калдыкларын чыгару белән шөгыльләнүче оешма хезмәткәрләре башкара.

(2.9.7 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.9.8. Шәһәр территорияләрендә житештерү һәм куллану калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыклары һәм контейнерлар санитар нормалар һәм кагыйдәләр таләпләренә туры китереп урнашырга тиеш.

(2.9.8 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.9.9. Контейнер куела торган майданчыклар асфальт яки бетон катлам өстенә, койма белән өч яктан уралган һәм куаклар белән уратылып алырга тиеш. Зур габаритлы калдыклар махсус билгеләнгән майданчыкларда жыелырга тиеш.

(2.9.9 нчы п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.9.10. Контейнер майданчыклары һәм жыелган бункерлар урнаштыру урыннары көнкүреш һәм зур габаритлы чүп-чардан даими чистартылырга, чисталыкта һәм тәртиптә булырга тиеш.

(2.9.10 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.9.11. Контейнерлар һәм бункерлар техник яктан төзек, буялып, хужаның реквизи́тларын, подряд оешмасын, каты көнкүреш калдыкларын чыгару вакытын

күрсәтеп маркировкага ия булырга тиеш. Каты көнкүреш калдыклары жыю өчен контейнерлар каты ябыла тоган капкач белән жиһазландырылырга, ә автозаправка станцияләрендә (АЗС) йозак белән бикләнергә тиеш.

(2.9.11 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.9.12. Контейнерлар, бункерлар урнашкан майданчыклар санитар таләпләр нигезендә, кимендә 10 көнгә (кышкы чордан тыш) 1 тапкыр дезинфекция составы белән эшкәртелергә тиеш.

(2.9.12 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 п 33-8 карары белән кертелде)

2.9.13. I - IV куркынычлык класслы калдыкларны жыю, куллану, транспортлау, урнаштыру, зарарсызландыру, ташу буенча эшчәнлек лицензияләре булган предприятиеләр тарафыннан гамәлгә ашырыла. Каты көнкүреш калдыкларын күмү полигоннарда башкарыла, калдыкларны санкцияләнмәгән урыннарда чыгару катгый тыела. Каты көнкүреш калдыклары полигоннарында агулы калдыкларны, янгын куркынычы булган калдыкларны, биологик калдыкларны, йогышлы авырулар кузгатучылар булган калдыкларны, житештерү һәм куллану калдыкларын икенчел чимал сыйфатында жыярга тиешле чүп-чардан арындыру тыела. Сәнәгать предприятиеләре калдыкларын һәм калдыкларны контрольсез һәм санкциясез полигоннарда (чүплекләргә) урнаштыру тыела.

(2.9.13 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.9.14. Жаваплы затлар тиеш:

- беркетелгән территориядә каты көнкүреш калдыклары жыю өчен контейнерлар, контейнер майданчыклары һәм контейнерлар булуны тәмин итү, ә канализация үткәрелмәгән торырга яраксыз биналарда, корылмаларда сыек калдыклар өчен жыентыклар булдыру; контейнерларга һәм контейнер майданчыкларына ирекле керү мөмкинлеген тәмин итү; каты көнкүреш калдыклары жыю өчен контейнерлар, чүп савытлары төзек хәлдә тотуны тәмин итү; сыек калдыклар өчен чүп савытларын, контейнерлар һәм контейнер майданчыкларын, жыентыкларны (жир асты корылмаларын) вакытында чистартуны һәм дезинфекцияне тәмин итәргә; житештерү һәм куллану калдыкларын чыгаруны оештыруны һәм аларны бетерү графигының үтәлешен контрольдә тотуны тәмин итә; каты көнкүреш калдыкларын вакытында чыгару; контейнерлар һәм контейнер майданчыкларын үз вакытында буяу һәм юу.

(2.9.14 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 елдагы 33-8 номерлы карары белән кертелде)

2.9.15. Тыела:

- житештерү һәм куллану калдыкларын, яфракларны, буш савытларны, агач яндыру; машиналар йөрү өлешендә, тротуарларда, газоннарда һәм йортларга керү аркаларында контейнерлар һәм бункерлар урнаштыру; рекреацион зоналар территорияләрендә, шулай ук су объектларының су саклау зоналары һәм яр бие саклау полосалары территорияләрендә житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштыру; су объектларын чүпләү; кеше саулыгына һәм әйләнә-тирә мохиткә житештерү һәм куллану калдыкларының зарарлы тәэсирен күрсәтә алырлык башка гамәлләр башкару.

(2.9.15 п. Азнакай шәһәр Советының 26.05.2011 п 33-8 карары белән кертелде)

2.9.16. Гомуми файдаланудагы территорияләрнең, шул исәптән: мәйданнар, урамнар, тыкрыклар, юллар, аллея, парклар, скверлар, газоннар, ял зоналары, инженерлык һәм башка объектлар, юридик һәм физик затлар, торак милекчеләре ширкәтләре, идарәче компанияләр, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан шәхси торак йортлары алдында хужа булу, файдалануга һәм карамагында булмаган шәхси эшмәкәрләр тарафыннан куллануга заказлар урнаштыру турында мәгълүмат урнаштыру өчен Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтта урнаштырылган махсус предприятиеләр һәм оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтелә. хезмәт күрсәтү (www.zakupki.gov.ru), бюджетта моңа каралган финанс чаралары лимитлары чикләрендә.

2.9.16. Территории общего пользования, в том числе: площади, улицы, переулки, проезды, дороги, аллеи, парки, скверы, газоны, зоны отдыха, инженерные и прочие объекты, не предоставленные и не закрепленные за юридическими и физическими лицами, товариществами собственников жилья, управляющими компаниями, индивидуальными предпринимателями во владение, пользование и не находящиеся перед индивидуальными жилыми домами, обслуживаются специализированными предприятиями и организациями в рамках муниципального заказа, размещенного на официальном сайте в информационно-телекоммуникационной сети Интернет для размещения информации о размещении заказов на поставки товаров, выполнение работ, оказание услуг (www.zakupki.gov.ru), в пределах лимитов предусмотренных на это в бюджете финансовых средств.

(2.9.16 п. Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел, № 123-38 карары белән кертелде)

3. СУ КЕРТҮ ЭШЛӘРЕ, ЖИР АСТЫ КОММУНИКАЦИЯЛӘРЕН ҺӘМ КОРЫЛМАЛАРЫН ҮЗГӘРТЕП КОРУ

3.1. Жир асты инженер коммуникацияләрен төзү, реконструкцияләү яки капитал ремонтлау гамәлдәгә норматив хокукый актлар нигезендә эшләр башкаруга эшләнгән техник документация һәм рөхсәт (ордер) булганда башкарыла.

(3.1 пункт Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

3.2. Сроклары үткән рөхсәт (ордерлар) нигезендә эшләр башкару тыела.

(3.2 пункт Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

3.3. Предприятие житәкчеләре боерык белән эш өчен җаваплы затларны билгели, алар эш урынында булырга һәм аларның кулларында рөхсәт (ордер), эш башкару проекты булырга тиеш.

(3.3 пункт 2007 елның 14 июлендәге 44-7 номерлы Азнакай шәһәр Советы карары редакциясендә)

4.4. Рөхсәттә (ордерда) куелган шартлар яки җир асты коммуникацияләрен һәм корымаларын төзегәндә, үзгәртеп корганда эш башкару кагыйдәләре үтәлмәгән очракта, бу предприятиеләр һәм оешмаларга яңадан мондый төр эш башкару буенча рөхсәт (ордерлар) бирү туктатыла.

3.5. Авария булган очракта оешма аның сәбәпләрен һәм нәтижеләрен кичекмәстән бетерергә тиеш.

3.6. Авария булган очракта, тиешле хезмәтләргә вакытында хәбәр итеп, җир эшләренә башкару өчен рөхсәт кәгазен (ордер) рәсмиләштермичә өч көн эчендә башкару рөхсәт ителә. Эшләрне өч көн эчендә тәмамлау мөмкинлеге булмаган очракта оешма тарафыннан рөхсәт рәсмиләштерелә. Рөхсәттә (ордерда) билгеләнгән срокларны үтәмәгән, шулай ук аны рәсмиләштермәгән очракта, предприятие гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә җаваплылыкка тартыла.

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

3.7. Җир эшләре башкарганда җәяүлеләр һәм транспорт хәрәкәте куркынычсызлыгы, йортлар, предприятиеләр, оешмалар ишегалдына керү юллары, шулай ук торак, хезмәт, сәүдә, уку, балалар һәм башка биналарга якын килү тәэмин ителергә тиеш.

3.8. Казу эшләре башкарылычак урын киртә белән уратылып алынырга һәм анда эш башкарачак оешма исеме, телефон номеры һәм эш башкаручының фамилиясе күрсәтелергә тиеш. Юлны ябуны таләп итүче җир эшләре башкарылганда Дәүләт автоинспекциясе раслаган схемалар буенча юл билгеләре урнаштырыла. Караңгылык башлану белән бу урыннар яктыртыла.

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә).

3.9. Юлның бөтен киңлегенә, тротуар, газон һәм туфракның уңдырышлы катламы буенча асфальтны торгызу эшләре бу катламда казу эшләре алып барган оешма тарафыннан башкарыла. Шул ук оешма төзекләндерү эшләреннән соң грунт, материаллар һәм конструкцияләр, төзелеш чүп-чары, киртэләрне жыештырырга тиеш. Юл өслеген һәм яшел үсентеләрне яңадан торгызу буенча эшләрне үз көчләре белән башкару мөмкинлеге булмаган оешмалар махсус оешмалар белән килешүләр төзөргә тиеш. Килешү төзү, төзекләндерү элементларын торгызган һәм юл катламнарын торгызган өчен, эш башкаручы оешма белән җаваплылыкны төшерми.

Килешү төзү, төзекләндерү элементларын рәтләү һәм юл катламнарын торгызу буенча эш башкаручы оешмадан җаваплылыкны төшерми.

(3.9 пункт Азнакай шәһәр Советының 2006 елның 14 июлендәге 44-7 номерлы карары редакциясендә)

3.9.1. Юлның машиналар йори торган өлешендә эшләр алып барганда траншея чикләрендә асфальт һәм вак таш калдыклары эш башкаручы тарафыннан махсус билгеләнгән урынга чыгарыла.

Бордюр сүтелә һәм эшләр башкарыла торган урынга урнаштырыла.

Урамнарда эшләр башкарганда территорияләрдән грунт кичекмәстән чыгарыла.

Кирәк булганда, төзелеш оешмасы грунтны күтәртелгән урынга ташуны планлаштыруны тәмин итә ала.

(пп. 3.9.1 Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде)

1.9.2. Юллар һәм тротуарлар астындагы траншеялар ком һәм комлы туфрак белән катламлап тыгызлану һәм су сибү белән күмелә.

Газоннарда траншеялар жирле грунт белән тыгызлау, уңдырышлы катламны торгызу һәм үлән чөчү белән күмелә.

(пп. 3.9.2 Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде)

3.9.3. Төзекләндерелмәгән территорияләрдә эшләр башкарганда траншеяның бер ягыннан алынган грунтны өю тору рөхсәт ителә.

(пп. 3.9.3 Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде)

3.9.4. Траншеяларны тиешле тыгызлык яисә жир эшләрән житештерү кагыйдәләрен бозган вакытта жирле үзидарә органнарының вәкаләтле вазыйфай затлары гаепле затларны административ җаваплылыкка тарту өчен беркетмә төзәргә хокуклы.

(пп. 3.9.4 Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде)

1.9.5. Ремонт-торгызу эшләре үткәрелгәннән соң жир асты коммуникацияләрендә башка урыннарда барлыкка килгән грунт яки юл катламнары дефектлары һәм ремонт-торгызу эшләре алып барылганнан соң 2 ел дәвамында барлыкка килгән дефектлар төзекләндерү эшләрен алып барган оешма тарафыннан тәүлек дәвамында бетерелә.

Жир асты коммуникацияләрендә аварияләр аркасында барлыкка килгән боз катламнары, бу коммуникацияләр хужасы булган оешма яисә коммуникацияләр хужасы булган оешма хисабына, махсус оешмалар тарафыннан килешү нигезендә бетерелә.

(пп. 3.9.5 Азнакай шәһәр Советының 2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы карары белән кертелде)

3.10. Оешма житәкчеләре, башка вазифай затлар юлларны һәм тротуарларны, яшел үсентеләрне, газоннарны, төзекләндерү элементларын сыйфатсыз башкарган һәм яңадан торгызган өчен җаваплы.

3.11. Төзекләндерүне бозу, шул исәптән жир эшләрен башкару рөхсәттән башка тыела.

(3.11 пункт Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары белән кертелде)

4. "АЗНАКАЙ ШӘҺӘРЕ" МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕК ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ЙОРТ ХАЙВАННАРЫ ҺӘМ КОШЛАРНЫ ТОТУ

(Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 15 маендагы 92-24 номерлы карары белән кертелгән)

4.1. Әлеге бүлек кагыйдәләрендә кулланыла торган төп төшенчәләр:

йорт хайваннары-кешеләр тарафыннан ияләштерелгән һәм үрчетелгән, торак, ярдәмче биналарда асрый тоган хайваннар;

йорт кошлары-ит, йомырка яки башка продукция житештерү, шулай ук үрчетү максаты белән үстерелә торган яки асрала торган кош-корт;

сукбай хайван (кош) - шәһәр территориясендә хужасыз йөри торган хайван (кош);

продукт бирэ торган хайван һәм кошлар – берничэ тапкыр яки даими рәвештә куллану өчен сөт, йомырка, йон һ.б. кебек продуктлар бирэ торган хайваннар;

авыл хужалыгы хайваннары - терлекчелек һәм башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү өчен кулланыла торган хайваннар, кыйммәтле мехлы хайваннар, куяннар, бал кортлары һәм башкалар;

хайваннар (кош-корт) хужасы- теркәү таныклыгы, ветеринария паспорты булган хайванны тоту, карау һәм ашату өчен җаваплылыкны үз өстенә алган зат яисә предприятие;

карантин шартлар – хайванны махсус аерым (изолированный) бинада тоту;

гомуми кулланылыштагы урыннар - биналар, жир кишәрлекләре, берничэ гаилә яки оешмалар тарафыннан кулланыла торган сулыклар;

- чиктәш территорияләр;

- гомуми чикләре булган территорияләр.

4.2 Йорт хайваннарын һәм кошларын асрау :

4.2.1. Шәһәр халкына авыл хужалыгы хайваннарын (сыерларны, сарыкларны, кәжәләрне, дуңгызларны һ б.) һәм кошларны тоту шәхси торак территорияләрендә йорт яны участкларында рөхсәт ителә. Хайван хужасы аны биологик үзенчәлекләре нигезендә, кешелекле, аны караучысыз, азык һәм сусыз калдырмаска, хайваннар авырган очракта ветеринария ярдәменә вакытында күрсәтергә тиеш.

Хайваннар тиресе һәм итеннән файдалану максаты белән мәчеләр һәм этләр үрчетү тыела.

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

Фатир, кунакханә тибындагы торак йортларда һәм тулай торакларда авыл хужалыгы хайваннарын тоту рөхсәт ителми;

4.2. Күрше йорт участогы чикләренә кадәр санитар-көнкүреш шартлары буенча ераклык йорт хайваннарын һәм кош-кортны тоту өчен төзелгән бинадан 4 метрдан да ким булмаска тиеш;

4.2.3. Йорт хайваннарын һәм кош-кортны тоту өчен корылмаларны бары тик бер - ике фатирлы йортларның утраларына, аларны торак бүлмәләреннән кимендә өч ярдәмче бина белән изоляцияләгән очракта гына төзәргә рөхсәт ителә; шул ук вакытта йорт хайваннары һәм кошлары тора тораган корылманың аерым ишеге һәм ул йорт ишегеннән кимендә 7 метр ераклыкта булырга тиеш.

4.2.4. Шәһәр яны зонасының аз катлы төзелеш территорияләрендә күп фатирлы йортларда яшәүчеләр өчен йорт хайваннары һәм кошлары асрау өчен хужалык корылмалары торак берәмлекләрдән читтә бирелергә мөмкин;

4.2.5. Балкон, лоджияләрдә, торак йортларның гомуми файдалану урыннарында (чиктәш фатирлар коридорлары, баскыч клеткаларында, чарлактарда, подвалларда һәм башка ярдәмче биналарда йорт хайваннарын һәм кошларын даими тоту тыела);

4.2.6. Барлык продуктив хайваннар (мөгезле эре терлек, кәжәләр, сарыклар, дуңгызлар, йорт куяннары, атлар) гражданның - хайваннар хужаларының яшәу урыны буенча ветеринария учреждениеләрендә мәжбүри рәвештә теркәлергә һәм ел саен яңадан теркәлергә тиеш;

4.7. Шәһәр жирлегендә йорт хайваннарын аларны тоту өчен каралган жирләрдән тыш башка территориядә, махсус чаралар (күргәмәләр һ.б.) уздырылудан тыш тоту тыела.

4.2.8. Йорт хайваннарын жирле үзидарә органның норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган көтү урыннарында хужасы күзәтүе астында яки аның кушуы буенча башка затның күзәтүе астында рөхсәт ителә;

4.2.9. Йорт хайваннарын 7.00 сәгатьтән 23.00 сәгатькә кадәр урамда йөртү рөхсәт ителә. Хайваннарны башка вакытта йөрткән вакытта хужалар урам һәм йорт ишегалларында тынлыкны тәмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

4.2.10. Өч ае тулмаган эт балаларынан кала, этләрне гомуми ишегалларына һәм урамга кыска чылбырда һәм намордникта гына чыгарып була.

4.2.11. Тыела:

- хайваннарны балалар мәйданчыкларында, мәктәпләрдә, балалар бакчалары территорияләредә, ашханәләрдә, сырхауханәләрдә, азык-төлек кибетләрендә йөртү, тоту;
- йорт хайваннарын шәһәр пляжларында йөртү һәм аларны сулыкларда коендыру;
- тыю язуы булган очракта хайваннарны учреждениеләргә кертергә;
- торак пунктлар территориясендә күзәтүсез хайваннар һәм кошларны чыгарырга;
- хайваннарны исерек хәлдә булган затларга, шулай ук ундүрт яшкә житмәгән затларга йөртү.

4.2.12. Йорт хайваннары һәм кошларының хужалары тротуарларның, урамнарның, паркларның, газоннарның, балалар мәйданчыклары, скверларның, мәйданнарның, шулай ук торак йорт подъездларының пычрануына юл куймаска тиеш. Этләрне, мәчеләрне һәм башка вак хайваннарны урамда йөрткәндә хужа йорт

хайваннарының табигый калдыкларын жыю өчен бөтен кирәк –яракны булдырырга тиеш. Калдыклар майданчыкларда урнаштырылган чүп контейнерларына чыгарылырга тиеш.

4.2.13. Этләрне чылбырдан ычкындыру аларны йөртү өчен бүлөп бирелгән территориядә генә рөхсәт ителә. Махсус урыннар булмаган очракта, жирле үзидарә органнарының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган буш урыннарда йөртү рөхсәт ителә.

(пп. 4.2.13 Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

4.2.14. Этләрне бары тик яхшы итеп әйләндереп алынган майданнарда яки Азнакай шәһәре территориясеннән читтә төрле командалар үтәргә (дрессировка) өйрәтергә була.

4.2.15. Шәһәр территориясендә йорт хайваннары һәм кошларны көтү тыела. Йорт хайваннарын юл аша бары тик тәүлекнең якты вакытында гына куып, юлның уң ягыннан куарга кирәк. Йорт хайваннарын асфальт түшәлгән юл буенча грунт юллары һәм сукмаклар буенча өйртү тыела;

4.2.16. Умарталарны шәһәр территориясендә урнаштыру тыела. Бал кортларын белән аерым умарталарда жир кишәрлекләрендә урнаштыру түбәндәге таләпләренә үтәгәндә рөхсәт ителә:

- умарта саны 5 тән артмаска тиеш.;
- жир кишәрлекләре чикләреннән 10 метрдан да ким булмаган ераклыкта;
- умарта торган участоклар торак зоналардан ким дигәндә 2 метр биеклектәге койма белән уратылыа алынанырга тиеш.

4.3. Йорт хайваннары һәм кош - корт хужалары бурычлы:

4.3.1. Хайваннар авыруларын кисәтүне һәм терлекчелек продуктларына ветеринария-санитария, иминлекне тәмин итә торган хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, әйләнә-тирә мохитнең терлекчелек калдыклары белән пычрануына юл куймаска, шулай ук ел саен яңадан теркәлү чорында мәжбүри дөвалау-профилактика чараларын үткәрергә;

4.3.2. Хайваннар тоту урыннарын даими контрольдә тоту, аларның шәһәр территорияләрендә йөрмәвен контрольдә тоту;

4.3.3. Хайваннар чирләгәндә һәм алар үзләрен сәер тоткан очракта, ветеринария учреждениеләре белгечләренә кичекмәстән хәбәр итәргә кирәк. Ветеринария хезмәткәрләре килеп житкәнче, авыру хайваннарны изоляцияләү;

4.3.4. Тикшерү, диагностика үткөрү, прививкалар ясау һәм дөвалау-профилактик үткөрү өчен хайваннан ветеринария белгечләре таләбе буенча күрсәтергә;

4.3.5. Үлгән терлекләргә махсус билгеләнгән урында күмүгә махсус оешма тарафынан башкарырга;

4.3.6. Үз территорияләрендә карагачларны эшләргә булган оешмалар бурычлы:

- гомуми нигезләрдә эшләргә;
- эшләргә ныклы бәйдә тотарга;
- хайваннар янына чит кешеләрнең якин килү мөмкинлеген булдырмагач;
- эшләргә, әйтәт киртәләнгән территориядә анда эшләр туктатылгач, территориягә кергәндә кисәтү язусы булган очракта гына бәйдән ычкындырырга рөхсәт ителә.

4.4. Жаваплылык:

4.4.1. Йорт хайваннары һәм кош асрау өченчә затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозарга тиеш түгел;

4.4.2. Урамнарда йорт терлекләрен калдырган очракта мал хуҗалары яшел үсентеләргә бозган өчен барлык чыгымнарны капларга тиеш;

4.4.3. Йорт кәҗәләргә йорт яны территорияләргә эчендә генә яки көтүлекләрдә хуҗалары күзәтүгә астында гына асрала;

4.4.4. Йорт хайваннарына һәм кош-кортлар китергән зыян өчен аларның хуҗалары гамәлдәгә законнарда билгеләнгән тәртиптә жаваплы;

әлегә кагылган өчен бозган өчен хайван хуҗалары административ хокук бозулар турында законнарда билгеләнгән тәртиптә жаваплы;

4.4.5. Хайваннар белән рәхимсез мөгамәлә рөхсәт ителми:

- аларны карап тоту мөмкинлегә булмау сәбәпле, сәламәт хайваннарны юкка чыгару, ташлап калдыру тыела;
- хайваннар белән рәхимсез мөгамәлә яки урамга чыгарып ташлаган хайван өчен гаепле зат административ жаваплылыкка тартыла, ә РФ Жинаять кодексында каралган очракларда жинаять жаваплылыгына тартыла;

4.4.6. Хуҗасы йорт хайваннан баш тартканда, хайванның киләчәк язмышын хәл итәргә: сатарга, бүләк итәргә, ветеринария хезмәте һ.б. аша сайларга тиеш

4.5. Сукбай хайваннарны тоту:

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәгә 166-44 номерлы карары редакциясендә)

4.5.1. Теләсә кайсы хайван хужасының милке булып санала һәм бөтен милек сыман закон тарафыннан саклана;

4.5.2. Хайван хужасыннан суд карары буенча гына тартып алынырга мөмкин;

(пп. 4.5.2 Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

4.5.3. Жәмәгать урыннарында караучысыз калдырылган хайваннар, кибет, даруханә, поликлиника, көнкүреш күрсәтү предприятиеләре янында хужалары бәйләп калдырган этләрдән тыш, тотылырга тиеш;

(пп. 4.5.3 Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

4.15.4. Караучысыз калган хайваннарны аулу жирле үзидарә органнары белән төзелгән килешү буенча махсулаштырылган предприятие яки башка зат тарафыннан башкарылырга мөмкин;

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

4.5.5. Караучысыз хайваннарны тоту шартлары жирле үзидарә органнары (заказчы) һәм хайваннарны аулаучы зат (подрядчы) арасында төзелгән килешү нигезендә билгеләнә);

4.5.6. Хайваннарны аулаганда гуманлык нормаларын үтәргә кирәк;

4.5.7. Әгәр караучысыз хайваннарны аулаган затның аларны тоту өчен шартлары булмаса, хайван әлеге шартлар булган һәм караучысыз хайваннарны тоту өчен жирле үзидарә органнары белән килешү төзегән махсулаштырылган оешмага тапшырылырга тиеш. Тотылган хайван махсус журналда теркәлә;

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

4.5.8. Хайван вакытлыча тоту пунктында асрала һәм хужасының гаризасы буенча хайваннарны тоту буенча махсулаштырылган оешма хезмәт күрсәтүенә киткән чыгымнарны кайтарганнан соң, аңа кире кайтарыла. Хайван хужалары аларны тоту, күчәрәп йөртү, карап тоту, ашату һәм тиешле очракларда күрсәтелгән ветеринария ярдәме буенча чыгымнарны каплай;

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

4.5.9. Өгөр караусыз калаган йорт хайваннарын аулаганда, алты ай дэвамында аларның хужасы ачыкланмаса яки үзе аларга хокук турында белдермәсә, хайваннарны асраган һәм караган зат аларга милек хокукы ала.

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

Хайванны карап тоткан зат хайваннарны милеккә алудан баш тартканда алар муниципаль милеккә тапшырыла һәм кызыксынган затларга сатыла яки ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә юк ителергә һәм утильләштерелергә тиеш;

4.5.10. Караучысыз калаган хайваннарны тоту һәм куллануга тапшырылган зат аларны тиешле тәртиптә тотарга һәм хәзерге законнар нигезендә һәлак булган өчен җавап бирергә тиеш;

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

4.5.11. Хужасыз хайваннарны тоту түләүле нигездә башкарыла. Бу эшчәнлекне гамәлгә ашыручы затка тоту чыгымнарын каплау, хайваннарны тапшырганда, расланган калькуляция нигезендә, милекче тарафыннан башкарыла. Калькуляция жирле үзидарә органнарының норматив-хокукий акты белән раслана.

(Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 29 апрелендәге 166-44 номерлы карары редакциясендә)

4.5.12. Катгый тыела:

- судның тиешле карарыннан башка фатирлардан һәм шәхси йортлардан хайваннарны тартып алу;
- кибет, даруханәләр, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында бәйдән ычкынган этләрне төшерергә һ. б.;
- ветеринария органнары рекомендациясеннән башка хайваннарны тотканда башка чаралар кулланырга;

4.5.13. Милекчегә хайваннарны тапшыру аның гаризасы нигезендә, моның өчен житәрлек нигез булганда гамәлгә ашырыла. Бу очракта хайванның милекчәсе паспорты, шәһитлар күрсәтмәләре, ветеринария табибы һ.б. белешмә нигез була ала.

4.6. Йорт хайваннары хужалары тарафыннан жәмәгать тәртибен үтәүне контрольдә тоту, әлегә кагыйдәләрне үтәү буенча жирле үзидарә органнары, торак-эксплуатация органнары, санитар-эпидемиологик һәм ветеринария күзәтчеләге учреждениеләре, эчке эшләр органнары, шулай ук әлегә максатлар өчен

булдырылган хезмәтләр һәм башка затлар тарафыннан гамәлдәге законнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ КАГЫЙДӘЛӘРЕН БОЗГАН ӨЧЕН ҖАВАПЛЫЛЫК

Өлеге кагыйдәләрне бозуда гаеплеләр административ хокук бозулар турында 2002 елның 26 декабрендәге 36-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Кодексының "Коммуналь хужалык, төзекләндерү һәм жәмәгать тәртибен саклау өлкәсендә хокук бозулар өчен административ җаваплылык" 5 бүлеге нигезендә административ җаваплылыкка тартыла.

5. КАПЛАМ ТӨРЛӘРЕ

(2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы Азнакай шәһәр Советы карары белән кертелде)

5.1. Өске катламнар Азнакай шәһәре территориясендә куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт шартлары тәмин ителәр, шулай ук мохитнең архитектур-сәнгати йөзен формалаштыралар. Территорияне төзекләндерү максатлары өчен түбәндәге капламалар билгеләнгән:

- асфальтобетон, цементобетон, табигый ташлардан һ.б. материаллардан торган каты (капиталь) монолит яки жыелма катламнар;
- йомшак (капиталь булмаган) - табигый яки ясалма материалларыннан (ком, вак таш, гранит, керамзит, резин һ. б.) башкарыла торган, табигый халәттә, тыгызланган яки ныгытылган коры катнашмалар;
- үлән капламын әзерләү һәм утырту буенча махсус технологияләр буенча башкарыла торган газоннар;
- югарыда күрсәтелгән катламнарның катнаш кушылмалары (мәсәлән, газонга күмелгән плитка.һ.б.).

5.2. Проектта кулланыла торган каплау төре шууга юл куймый торган ныклы, ремонт үткәргече, экологик яктан билгеләнә. Каплау төрләрен сайлап алу аларның максатчан билгеләнеше нигезендә кабул ителә: каты-проектлау вакытында гамәлдә булган чик йөкләнеше, хәрәкәт характерын һәм составын, янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып; йомшак-аерым территорияләрне (балалар, спорт майданчыкларын, этләрне, йөрү юлларын һәм башка объектларны) төзекләндергәндә аларның специфик үзенчәлекләрен исәпкә алып.

5.3. Катламнар бәйләнеше.

5.3.1. Өслекләрнең бәйләнеш элементларына бортлы ташларның төрле төрләрен, пандуслар, баскычлар кертә.

5.3.1. Тротуар һәм машиналар йөрү өлешләре чикләре тоташкан урында борт ташлары куела. Борт ташлары юл йөрү өлеше 150 мм ким булмаган күләмдә норматив артып китә, ул өслек өслеге ремонтлаганда да сакланырга тиеш. Газонга автотранспорт керүне булдырмау өчен газон урыннарында гомумшәһәр әһәмиятендәге урамнарда, шулай ук зур хезмәт күрсәтү объектларында автостоянкалар мәйданчыкларында зур борт ташы кулланыла.

5.3.1.2. Газон белән жәяүлеләр коммуникацияләрен каплауга бәйле рәвештә, газон дәрәжәсеннән кимендә 50 мм арага кимендә 0,5 метр арага артып китә торган бакча борты билгеләнә, бу газонны саклый һәм аның хезмәт итү вакытын арттырып, пычрак һәм үсемлек чүп-чары керүне булдырмый кала. Жәяүлеләр зоналары территориясендә төрле типтагы каплау өчен табигый материаллар (кирпеч, агач, валуны, керамик борт һәм т.д.) кулланыла.

5.3.2. Баскычлар, пандуслар.

5.3.2.1. Сәламәтлек саклау учреждениеләрендә һәм башка массакүләм объектларда баскычлар урнаштыру урыннарында жәяүлеләр өчен төп коммуникацияләрдә 50 промилдан артык итеп һәм мәжбүри пандус урнаштыру карала. Жәяүлеләр йөри торган төп коммуникацияләр белән юллар кисешкән урыннарда яисә проектлауга билгеләнгән башка очракларда тротуарны каплап бетерүне тәмин итү өчен бордюрлы пандус билгеләнә.

5.3.2.2. Ачык баскычларны рельефның кинәюендә проектлаганда баскычның биеклегә 120 ммдан артык түгел, кинәюгә - 400 мм дан да ким түгел, уклон 10-20 промилле билгеләнә. Һәр 10-12 баскычтан соң озынлыгы 1,5 метрдан да ким булмаган мәйданнар урнаштырыла. Баскычларның төшү һәм күтәрелеш урыннарының беренче баскычлары ачык контраст буяулар белән аерылып тора. Тышкы баскычларның барсы да бер марш чикләрендә кинәюгә һәм биеклегә буенча бертөрле итеп урнаштырыла. Торак пунктның барлыкка килгән территорияләрен реконструкцияләү шартларында баскычларның биеклегә 150 мм ка кадәр артырга мөмкин, ә баскычларның кинәюгә һәм мәйданның озынлыгы 300 ммга кадәр һәм 1,0 метрга кадәр киметелергә мөмкин.

5.3.2.3. Пандус өслекнең горизонталь шумый торган кытыршы текстуралы берничә материалдан башкарыла. Киртә конструкцияләре булмаганда 75 мм биеклектәге борт карала.

5.3.2.4. Пандус борылганда яки аның озынлыгы 9 метрдан да артык булганда һәр 9 метр саен 1,5 x 1,5 м үлчәмле горизонталь мәйданчыклар карала. Спуск тәмамлангач, горизонталь мәйданчыкларда дренаж жайланмалары проектлана. Горизонталь юл участоклары пандус башында һәм ахырында тирә-юньдәге өслекләрдән текстура һәм төс белән аерылып тора.

5.3.2.5. Баскычларның ике ягы буенча 800-920 мм биеклектә түгәрәк яки турыпочмаклы пореченьнәр карала, алар дивардан 40 мм ераклыкта кул белән тотыну өчен уңайлы итеп урнаштырыла. Баскычлар озынлыгы 2,5 м һәм аннан күбрәк булганда бүлү пореченьнәре карала. Пореченьнәрнең озынлыгын пандус яки баскыч озынлыгыннан һәр яктан 0,3 метрдан ким булмаган ара белән, йомры һәм шома очлары урнаштырырга кирәк.

5.4. Киртәләр.

5.4.1. Шәһәр территориясендә төзекләндерү максатларында төрле киртәләрне куллану күздә тотыла, алар түбәндәгечә бүленә: билгеләнеше буенча (декоратив, саклагыч), биеклеге (түбән - 0,3 - 1,0 м, урта - 1,1 - 1,7 м, югары - 1,8 - 3,0 м), материал төре (тимер, бетон һ.б.), кару өчен үтә күренмәле, стационар дәрәжә (даими, вакытлыча, күчмә).

5.4.2. Ижтимагый, торак, рекреацион билгеләнеш территорияләрендә саңгырау һәм тиммер-бетон киртәләрне проектлау тыела. Декоратив металл киртәләр кулланыла.

5.5. Кече архитектура формалары.

5.5.1. Кече архитектура формаларына түбәндәгеләр керә: монументаль-декоратив бизәү элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү җайланмалары, су җайланмалары, шәһәр җиһазлары, коммуналь-көнкүреш һәм техник җиһазлар.

5.5.2. Кече архитектура формаларының торышы өчен милекчеләр, гомуми мөлкәткә идарә итүче һәм хезмәт күрсәтүче оешмалар җаваплы:

- кече архитектура формаларының техник төзеклеген һәм алардан файдалану куркынычсызлыгын тәмин итәргә (ярыклар, тутык һәм башка зыян килүләр булдырмау);

- алар тирәсендә кече архитектура формаларына һәм территорияләргә чистарту эшләрен башкарырга.

(пп. 5.5.2 Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел № 123-38 карары белән кертелде)

5.6. Яшелләндерү җайланмалары.

5.6.1. Мобиль һәм вертикаль яшелләндерү өчен түбәндәге җайланмалар кулланыла: трельяжлар, шпалерлар, перголлар, чәчәк түтәлләре, вазоннар. Трельяж һәм шпалер- рәшәткә формасындагы җиңел агач яки металл конструкцияләр рәвешендә үрмәләп үсә торган үсемлекләр белән тыныч ял итү почмакларын, кояштан ышыклану, майданчыкларны киртәләп алу өчен файдаланыла. Пергола - беседка, галерея яки навес рәвешендәге җиңел рәшәткә корылма, ул майданчыклар һәм архитектура объектлары аша "яшел тоннель" буларак

кулланыла. Гөл савытлары, вазоннар – үсемлек үстерергә грунт белән тутырылган зур булмаган савытлар.

5.7. Су жайланмалары.

5.7.1. Су жайланмаларына фонтаннар, эчэргә яраклы фонтаннар, бюветлар, чишмэләр, декоратив сулыклар керә. Су жайланмалары декоратив-эстетик функция башкара, микроклимат, һава һәм акустик мохитны яхшырта. Барлык төр су жайланмалары дренаж челтәренә һәм яңгыр канализациясенә артык су бирә торган су сиптерү торбалары белән тәмин ителә.

5.7.1. Фонтаннарны кабызу вакыты, аларның эш режимнары, юдыру һәм чистарту графигы, технологик тәнәфесләр һәм эшне тәмамлау Азнакай шәһәре Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

(пп. 5.7.1.1 Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел № 123-38 карары белән кертелде)

5.7.1.2. Фонтаннар чисталыкта, шул исәптән аларны эшләмәгән вакытта да чиста булырга тиеш.

(пп. 5.7.1.2 Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел № 123-38 карары белән кертелде)

5.7.2. Фонтаннар индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектлана.

5.7.3. Эчэргә яраклы фонтаннар ял итү зоналарында һәм спорт мәйданчыкларында урнаштырыла. Эчэргә яраклы фонтанны урнаштыру урыны һәм аңа якын килү каты өслек белән җиһазландырыла, биеклегә өлкәннәр өчен 90 см һәм балалар өчен 70 см артык булмаска тиеш.

5.7.4. Азнакай шәһәре территориясендә чишмэләр СанПиН таләпләренә туры китереп, су сыйфатына туры килергә һәм санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнарының уңай бәяләмәсе булырга тиеш.

Су чыганакларының санитар-экологик һәм эстетик торышы өчен җаваплы предприятиеләр, оешмалар һәм учреждениеләр чишмәләрнең эстетик һәм экологик торышына ярдәм итәргә, ел саен төзекләндерү элементларын төзекләндерү, буяу, чистарту, су белән тәмин итү элементларын төзекләндерергә, каты өслекле алым һәм мәйданчык белән җиһазландырырга, чишмә суы бирү өчен жайланмалар (желоб, труба, су агымының башка төре), су җыю системасы белән эшләргә тиеш.

5.8. Муниципаль берәмлек җиһазлары.

5.8.1. Шәһәр җиһазларына түбәндәгеләр керә: жәмәгать урыннары, рекреация һәм ишегаллары территорияләрендә урнашкан төрле эскәмия төрләре; эскәмияләр һәм өстәлләр - өстәл уеннары өчен мәйданчыкларда һ. б.

(Азнакай шәһәр Советының 2014 елның 22 маендагы 123-38 номерлы карары редакциясендә)

5.8.2. Эскәмияләр каты төр каплау яки каты фундаментта урнаштырыла. Ял итү зоналарында, урман паркларында, балалар мәйданчыкларында йомшак катламнарга эскәмияләр урнаштыру рөхсәт ителә. Өлкән кешеләр утыру өчен эскәмия биеклегенә фундаменттан утыру өлешенә кадәр араны 420-480 мм чикләрендә карарга тәкъдим ителә. Ял итү өчен эскәмияләр өслеге агачтан, су үткәрми торган төрле ысуллар эшкәртелә.

5.8.3. Урнаштырыла торган жиһазларның саны территориянең функциональ билгеләнешенә һәм бу территориягә килүчеләр санына бәйле рәвештә билгеләнә.

6. МӘЙДАНЧЫКЛАР УРНАШТЫРУ

(2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы Азнакай шәһәр Советы карары белән кертелде)

6.1. Балалар мәйданчыклары.

6.1.1. Балалар мәйданчыклары төрле яшьтәге балаларның уеннары һәм актив ялы өчен билгеләнгән: мәктәп алды (3 яшькә кадәр), мәктәпкәчә (7 яшькә кадәр), кече һәм урта мәктәп яшендәге (7-12 яшь).

Мәйданчыклар төрле яшь төркемнәре өчен аерым мәйданчыклар яки яшь мәнфәгатьләренә кагылышлы комплекслы уен мәйданчыклары буларак оештырыла.

6.1.2. Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр ераклык 10 метрдан да ким түгел, кече һәм урта мәктәп яшендәге - 20 метрдан да ким булмаган, комплекслы уен мәйданчыклары - 40 метрдан да ким булмаган, спорт-уен комплекслары - 100 метрдан да ким булмаган күләмдә карала.

Мәктәпкәчә һәм мәктәп алды яшьтәге балалар мәйданчыклары торак төзелеше участогында, кече һәм урта мәктәп укучылары өчен мәйданчыклар, комплекслы уен мәйданчыклары төркем яки микрорайонның яшелләнделгән территорияләрендә, спорт-уен комплекслары һәм шуу урыннары торак район паркларында урнаштырыла.

6.1.3. Балалар мәйданчыклары транзит жәяүле хәрәкәтеннән, юллардан, борылу мәйданчыкларыннан, кунак тукталышларыннан, чүп жыю савытлары урнаштыру өчен мәйданчыклардан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларыннан изоляцияләнә.

6.1.4. Травматизм булмасын өчен балалар мәйданчыкларын үзгәртеп корганда территориядә чыгып торган тамырларны, аскы ботакларның, жир өслеге өстендә

булган иске, киселгән жиһазларны (төзелеш фундаментларның) булуын булдырмау зарур. Якын-тирә территорияләрне реконструкцияләгәндә балалар мәйданчыклары эшләрне алып бару һәм төзелеш материалларын туплау урыннарыннан изоляцияләнә.

6.1.5. Уен жиһазлары тиешле сертификацияле, санитар-гигиена нормалары таләпләренә туры килергә, уңайлы техник эксплуатацияләү, эстетик яктан җәлеп итәргә тиеш.

(пп. 6.1.5 Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел № 123-38 карары белән кертелде)

6.1.6. Спорт жиһазлары халыкның барлык яшь төркемнәре өчен билгеләнгән булырга һәм спорт, физкультура мәйданчыкларына яисә махсус жиһазландырылган җәяүлеләр коммуникацияләрендә (сәламәтлек сукмаклары) җирлек җирләренә рекреацион зоналары составында урнашырга тиеш.

(пп. 6.1.6 Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел № 123-38 карары белән кертелде)

6.1.7. Физкультура снарядлары һәм тренажерлар спорт жиһазларына травма алу мөмкинлегенә бирми торган махсус эшкәртелгән өслеккә ия булырга тиеш.

(пп. 6.1.7 Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел № 123-38 карары белән кертелде)

6.2. Автостоянкалар.

6.2.1. Шәһәр территориясендә түбәндәге автостоянкалар каралган: автомобильләрне, урамнарны (юл тамгасы белән билгеләнгән машиналар йөрү өлешендә парковкалар рәвешендә), кунак (торак төзелеше участогында), халык автомобильләрен саклау өчен (микрорайон, район), көнкүреш (объект яки объектлар төркемендә), башка (йөк автомобильләре, күчүче һ.б.).

4.2. Торак йорт һәм ижтимагый бина тәрзәләреннән автостоянка чикләренә кадәр ераклык СанПиН 2.2.1/2.1.1200 нигезендә кабул ителә. Объект яны автостоянкалар мәйданчыкларында инвалидлар автомобильләре өчен урыннарның өлеше СНиП 35-01 буенча проектлана.

6.2.3. Автостоянкалар төзекләндерү элементларының мәҗбүри исемлеген кертәргә тиеш: каты өслек төрләре, өслеклек элементлары, бүлү элементлары, яктырту һәм мәгълүмат жиһазлары. Автомобильләрне озак саклау өчен мәйданчыклар навес, боксларның җиңел үсентеләре, эстакадалар белән жиһазландырыла.

4.4. Мәйданчыкларның өслеге транспорт юлларының шундый ук каплануы проектлана.

6.2.5. Мәйданчыкларда бүлү элементлары разметка (ак полосалар), яшеллэндерелгән полосалар (газоннар), контейнер яшеллэндерү рәвешендә башкарыла.

7. ЯКТЫРТУ ҺӘМ ЯКТЫРТУ ЖИҖАЗЛАРЫ

(2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы Азнакай шәһәр Советы карары белән)

7.1. Яктырту һәм яктырту жиҖазлары.

7.1.1. Төрле шәһәр төзелеше шартларында коммуналь, ут һәм яктылык житештерү бурычларын хәл итү, шул исәптән шәһәр территорияләрен зоналаштыру һәм тоту ансамбльләре системасын формалаштыру максатында функциональ, архитектура һәм мәгълүмати яктырту күздә тотыла.

7.1.2. Төп өч төркемнең һәркайсын проектлаганда яктырту жайланмалары (функциональ, архитектур яктырту, яктылык мәгълүматы) тәэмин ителә:

селитеб территорияләрен ясалма яктырту һәм тышкы архитектур яктырту нормаларында каралган күләм һәм сыйфатлы күрсәткечләр (СНиП 23-05);

электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре (ПУЭ) буенча жайланмалар эшенең ышанычлылыгы, халыкка хезмәт күрсәтүче персоналның иминлеген һәм кирәкле очракларда, вандализмнан саклану;

- кулланыла торган жайланмаларның экономиялелеген һәм энергоэффективлыгы, электр энергиясен рациональ бүлү һәм куллану;

- яктырту жайланмалары элементлары эстетикасы, аларның дизайны, материалларның һәм эшләнмәләрнең сыйфаты, көндөзгә һәм төнгә вакытта кабул итүне исәпкә алып;

- жайланмаларның төрле режимнарында хезмәт күрсәтү һәм идарә итү уңайлылыгы.

7.2. Функциональ яктырту.

7.2.1. Функциональ яктырту (ФО) транспорт һәм жәяүлеләр зоналарында юл катламнарын һәм киңлекләргә стационар яктырту жайланмалары белән гамәлгә ашырыла. ФО жайланмалары аерыла: гадәти, югары мачталы, парапет, газон.

4.2. Гади жайланмаларда яктырткычлар 3тән 15 метрга кадәр биеклектәгә таянычларда (венчающие, консольные), подвеслар яки фасадларда (бра, плафоннар) урнашкан.

4.3. Югары сортлы жайланмаларда яктырту приборлары (прожекторлар яки яктырткычлар) 20 һәм аннан күбрәк метр биеклектәгә таянычларда урнаштырыла.

Бу жайланмалар киң киңлекләрне, транспорт чишелешләрне һәм магистральләрне, ачык паркингларны яктырту өчен кулланыла.

4.4. Парапет жайланмаларында яктырткычлар, сынык сызык ясап, яки 1,2 метрга кадәр биеклектәге парапетка, юл үткәргечләрнен, күперләрнен, эстакадаларнын, пандусларнын, юл чишелешләрнен шактый өлөшөн, шулай ук тротуарлар һәм майданчыклардагы пунктир белән көйләнә. Аларны куллану техник-иқтисадый һәм (яки) сәнгать аргументлары белән нигезләнгән.

4.2. Газон яктырткычлар газоннарны, чәчәк түтәлләрне, жәяүлеләр юлларын һәм майданчыкларны яктырту өчен хезмәт итә. Алар жәмәгәт урыннары һәм рекреация объектлары территорияләрендә минималь вандализм зоналарында карала.

4.1.2. Баскычларда урнаштырылган яктырткычлар, терәк диварлар, коймалар, биналар һәм корылмаларнын цокольләре жәмәгәт билгеләнешендәге территорияләрнен жәяүлеләр зоналарын яктырту өчен кулланыла.

3.3. Архитектура яктырту.

7.3.1. Архитектур яктырту (АЯ) кичке шәһәрдә сәнгать- визуаль мохит формалаштыру, һәйкәлләрне, инженер һәм монументаль сәнгать, доминант һәм истәлекле объектларны, ландшафт композицияләрен ачыклау, яктылык ансамбльләре булдыру өчен кулланыла. Ул объектларны стационар яки вакытлыча яктырту жайланмалары белән, нигездә, аларнын алгы өслекләрен тышкы яктырту белән башкарыла.

7.3.2. Архитектура ятырту вакытлы жайланмаларына бәйрәм иллюминациясе керә: яктылык гирляндалары, челтәрләр, контур обтяжкалар, яктылык графикасы элементлары, кыздыру лампаларыннан панно һәм күләмле композицияләр, разрядлы, светодиодлар, яктылык үткәргечләр, яктылык проекцияләре, лазерлы рәсемнәр һәм т.п.

4.4. Яктылык мәгълүматы.

7.4.1. Яктылык мәгълүматы (СИ), шул исәптән яктылык рекламасы, шәһәр киңлегендә жәяүлеләр һәм автотранспорт йөртүчеләр ориентациясе өчен юнәлдерелгән һәм авиакомпозицион бурычларны хәл итүдә катнашырга тиеш. Халык яшәеше уңайлылыгын бозмый торган гамәлдәге юл хәрәкәте кагыйдәләренә каршы килми торган, ут ансамбленең төгәл кабул итүен һәм гармониялелеген тәмин итә торган мондый мәгълүмат элементларынын урнаштыру, габариты, формалары һәм төсле параметрлары исәпкә алына.

7.6. Яктылык чыганаклары.

7.5.1. Стационар функциональ һәм архитектур яктырту жайланмаларында утның энергоэффектив чыганакалары, эффектив яктырту приборлары һәм системалары, дизайн һәм эксплуатация характеристикалары буенча сыйфатлы эшләнмэләр һәм материаллар: терәкләр, кронштейннар, саклагыч рәшәткәләр, экраннар һәм гамәлдәге милли стандартлар таләпләренә җавап бирә торган конструктив элементлар кулланыла.

7.5.2. Функциональ яктырту жайланмаларында яктылык чыганакалары таләпләрен исәпкә алып, ориентацияне яхшырту, уңайлы күрү шартларын формалаштыру, шулай ук кирәк булган очракта, яктылык төсле зоналаштыру өчен сайлап алына.

7.5.3. Архитектур яктырту һәм яктылык мәгълүматы урнаштыруда барлыкка килгән яктылык һәм төсле адаптация шартларын исәпкә алып, ак яисә төсле яктылык чыганакалары һәм барлык төркемнәрнең яктырту жайланмалары уртақ гамәлләре белән барлыкка килә торган суммар күрү эффекты кулланыла.

7.6. Транспорт һәм җәяүлеләр зоналарын яктырту.

7.6.1. Транспорт һәм җәяүлеләр зоналары функциональ яктырту жайланмаларында турыдан-туры, таркалган яки чагылдырылган утның түбән ярымсферасына юнәлдерелгән яктырту приборлары кулланыла. Чикләнгән яктылык бүлү белән яктырткычларны (үтә күренмәле яки яктылыкны чагылдыручы материалдан шарлар тибындагы) куллану газон, фасадларда (бра һәм плафоннар тибындагы) консольле приборлар белән баганаларда рәхсәт ителә.

7.6.2. Урамнарның машиналар йөрү өлешен һәм аларга бәйлә тротуарларны яктырту өчен интенсив җәяүлеләр хәрәкәте зоналарында төрле биеклектә яктырткычлы ике консольле баганалар кулланыла.

7.6.3. Транспорт һәм җәяүлеләр зоналарына функциональ яктырту яктырткычларын урнаштыру тибын, урнашуны һәм ысулын сайлау булдырыла торган масштабны исәпкә алып гамәлгә ашырыла. Урамнарның, юллар һәм мәйданнарның машиналар йөри торган өлеше өстендә баганаларда яктырткычлар 8 метрдан да ким булмаган биеклектә билгеләнә. Җәяүлеләр зоналарында баганаларда яктырткычлар урнаштыру биеклегә, кагыйдә буларак, 3,5 метрдан да ким булмаган һәм 5,5 метрдан да артмаска мөмкин. Биналар янында урнашкан юлларны, тротуарларны һәм мәйданчыкларны яктырту өчен яктырткычлар (бра, плафоннар) 3 метрдан да ким булмаган биеклектә билгеләнә.

4.4. Магистраль урамнар (шәһәр һәм район) машиналар йөри торган өлешен яктырту өчен урам яктырткычларының баганалары борт ташының шәхси кырыннан киртәләр кырына кадәр кимендә 0,6 м ераклыкта урнашырга мөмкин, җирле әһәмияттәге урам чөлтәрендә бу араны автобус хәрәкәте, шулай ук йөк машиналарының даими хәрәкәте булмаган очракта 0,3 м га кадәр киметү рәхсәт

ителә. Янгын гидранты, урам һәм юлларның бер өлеше арасында терәк булырга тиеш түгел.

7.6.5. Магистраль урамнар һәм юллар кисешкән урыннарда терәкләр, кагыйдә буларак, тротуарларны яба башлаганчы һәм аларны урнаштыру линиясенә бердәм юлын бозмыйча, төрлө керү урыннарының 1,5 м дан да артмаска тиеш.

7.7. Яктырту җайланмаларының эш режимнары.

7.7.1. Электр энергиясен рациональ файдалану һәм тәүлекнең караңгы вакытында шәһәр мохитенә визуаль төрлеләгән тәмин итү максатларында барлык өч төркем яктырту җайланмалары (ФО, АЯ, СИ) проектлаганда аларның түбәндәге эш режимы карала:

- көндәлек кичке режим, анда барлык стационар җайланмалар ФО, АЯ һәм СИ эшли, бәйрәм яктырту системаларынан тыш;
- төнгә дежур режим, ФО, АО һәм СИ җайланмаларында Азнакай муниципаль районы Башкарма комитетының яктырту нормалары һәм боерыклары белән рөхсәт ителә торган яктырту приборларының бер өлеше сүндерелергә мөмкин;
- бәйрәм режимы, Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән атна көннәрендә өч төркем стационар һәм вакытлы яктырту җайланмалары эшли;
- ФО һәм АЯның стационар һәм вакытлы җайланмалары өчен рекреацион зоналарда (кышын, көзен) күздә тотылган сезонлы режим.

7.7.2. Яктырту җайланмаларының барлык төркемнәрен дә, ведомствога карамыйча, кертү кич белән табигый яктырту дәрәжәсен 20 лк кадәр киметкәндә башкарыла ала. Яктырту туктатыла:

- функциональ яктырту җайланмалары ун лк кадәр яктыртылуны арттырганда; кичке режимнан төнгә режимга күчкәндә урам яктырткычларының бер өлешен өзеп кую вакыты Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә;
- архитектура яктыртуы Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре Башкарма комитеты карары нигезендә, күпчелек яктыртыла торган объектлар өчен кышкы һәм җәйге яртыеллыкка кичке режим белән билгеләнә, ә кайбер объектларда (вокзаллар, шәһәргә керү юллары һ.б.) автоном яктырту җайланмалары қояш батканнан таңга кадәр эшли ала;
- яктылык мәгъмат җайланмалары тиешле ведомство яки аларның хужалары хәл итү буенча.

8. ШӘһӘР МОХИТЕНӘ КАРАТА АЕРЫМ ТАЛӘПЛӘР

(2012 елның 12 июлендәге 72-20 номерлы Азнакай шәһәр Советы карары белән кертелде)

8.1. Шәһәр мохитенә карата аерым таләпләр.

8.1.1. Торак тирәлеген, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектларын проектлаганда өлкән яшьтәге кешеләр һәм инвалидлар өчен шәһәр мохитеннән файдалану, әлегә объектларны картлар һәм инвалидлар йөртүгә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәмин итү күздә тотыла.

8.1.2. Өлкән яшьтәге кешеләр һәм инвалидлар хәрәкәт итү өчен каралган проектлар төзү, йөртүгә ярдәм итүче техник чаралар һәм жиһазлар урнаштыру заказчы тарафыннан расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелеш вакытында гамәлгә ашырыла.

8.2. Территорияне бәйрәмчә бизәү.

8.2.1. Азнакай шәһәре территориясен бәйрәмчә бизәү Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән дөүләт һәм шәһәр (авыл) бәйрәмнәрен, истәлекле вакыйгаларга бәйле чараларны үткәрү чорында башкарыла.

Бина, корылмалар Азнакай шәһәре территориясен бәйрәмчә бизәү концепциясе кысаларында аларның хужалары тарафыннан рәсмиләштерелә.

4.2. Гомумшәһәр (авыл) тантаналы һәм бәйрәм чараларын үткәрүгә бәйле эшләр оешмалар тарафыннан үз акчалары хисабына, шулай ук Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты белән килешүләр буенча муниципаль берәмлек бюджетында әлегә максатларга каралган акчалар чикләрендә башкарыла.

8.2.3. Бәйрәм бизәлешенә милли флагларны элөп кую, лозунглар, гирлянда, панно, декоратив элементлар һәм композицияләр урнаштыру, стендлар, киосклар, трибуналар, эстрада, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыру кертелә.

4.4. Бәйрәм бизәлеше концепциясе Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан расланган объектларны һәм бәйрәм бизәлеше элементларын урнаштыру программасы һәм чаралары программасы белән билгеләнә.

8.2.5. Бәйрәм бизәлеше элементларын эзәрләгәндә һәм урнаштырганда, юл хәрәкәтен жайга салу техник чараларга зыян салырга һәм начарайтырга киңәш ителми.

8.2.6. Юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр-стационар булмаган сәүдә, жәмәгать туклану объектлары хужалары, арендаторлар, шулай ук мәдәни-массакүләм һәм спорт чараларын оештыручылар чараларны үткәрү чорында калдыкларны жыю өчен биотуалетлар һәм чүп жыю приборларын (контейнерлар) өстәмә рәвештә каплатырга, аларга хезмәт күрсәтүне оештырырга һәм гамәлгә ашырырга, якын-

тирә территорияне жыештырырга һәм калдыкларны чыгаруны оештырырга гамәлгә ашырырга тиеш.

(пп. 8.2.6 Азнакай шәһәр Советының 22.05.2014 ел № 123-38 карары белән кертелде)